

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 50—
pol leta 25—
četrt leta 13—
na mesec 4:50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 55—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 60—

Vprašanjem glede inšeriranj se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knjižna ulica št. 5, telefon št. 83.

Ishaja vsak dan zvečer izvešeni nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah na dogovor.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprej po nakazilu.
Na samo pisane naročnice brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 43.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48— | četrt leta 12—
pol leta 24— | na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knjižna ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 84

Našim materam!

Materi! Koliko izmed Vas je takih, ki so morale v teku vojne nasititi svojega otroka s praznimi besedami namesto s kosom tečnega kruha? In koliko Vas je, ki pričakujete s strahom dneva, ko boste stale pred svojimi otroci praznih rok, izogibajoč se njihovim prosečim pogledom. Ne varajmo sami sebe! Preden bo še končana strahota vseh strahot, bo še mnogo, premnogo mater, ki bodo morale gledati, kako umira od lakote njim najdražje bitje, njihov otrok.

Materi! Na Vas apeliramo predvsem, da na »Narodni blagdan«, ki bo 21. in 22. septembra, dejansko izkažete svojo ljubezen do otrok. Čeprav morda ravno Vaš otrok ni še potreben pomoči spoštnosti, pa vendar ne morete ostati trde napram otrokom drugih mater, ki jih že sedaj trpinči najhušja bol, da morajo odrekati — brez svoje krivde — svojim otrokom najpotrebnejše za vsakdanje življenje.

Materi! Vse za eno, ena za vse! Kdo naj globlje pojmuje pomen »Narodnega blagdana« kakor Vi? Ne zapirajte duri svojih domov, ko potrkamo 21. in 22. septembra pri Vas, proseč Vas pomoči za našo, Vašo bedno deco.

Odbor SHS, žena in siročad.

Narodni svet.

V ponedeljek, dne 16. t. m., je imelo predsedstvo NS. sejo, na kateri se je razpravljalo o tržaškem vprašanju. Istega dne se je posvetoval finančni odsek NS. o pridobitvi denarnih sredstev za NS., in o provizijski pododsek, ki se je bavil z ustanovitvijo organizacije za nabavo živil, posebno za Primorsko.

V torek, dne 17. t. m., je imel sejo organizacijski odsek, ki se je pečal z ustanovitvijo okrajnih in krajevnih odborov NS., ter ustavovpravnih odsekov, v katerem so se razmotrivala aktualna upravná vprašanja. V sredo, dne 18. t. m., je zboroval gospodarski odsek, ki se je posvetoval o zblizanju slovenskega združništva, o čemur se bodo obvestile centralne združne organizacije.

Romanje grofa Tisze po Jugoslaviji.

(Zagrebske informacije o najnovejši fazi dunajske in madžarske politike napram Jugoslovanom.)

Zagreb, 17. sept.

Grof Tisza, ki je v petek prišel v Zagreb, je obiskal bana Mihalovića, grofa Miroslava Kulmerja in dr. Dušana Popovića v Zagrebu, velikega župana varazdinskega, grofa Fr. Kulmerja, in dr. P. Magdića, v Mariji Bistrici župnika Penica, v Vel. Marofu grofa Erdődyja, potem zopet v Zagrebu oddelnega predstojnika za pravosodje dr. Badaja in banskega svetovaleca dr. Bošnjaka, potem je odšel v Karlovac, odtod v Liko, Bosno, Črno goro.

LISTEK.

Ob ustanovitvi „Narodne galerije“.

Vse se giblje, vse kipi. Kar nam je bilo nekdaj samo nedosežna sanja, stopa v neposredno bližino, kar se nam je svoje dni v našem skepticizmu zdelo nemogoče in fantastično, dobiva konkretne forme in stopa pred naše strmeče oči. Tako smo v tem strašnem času brutalitete, v tej žalostni dobi vesoljnega pomora dobili pri nas zavod, ki je posvečen eni onih nesmrtnih sester, ki ji je ime Lepota. Ustanovila se je pri nas »Narodna galerija«.

Njena pravila pravijo, da ji je namen ustanovitev, izpopolnjevanje, vzdrževanje in varstvo javne slovenske umetnostne galerije, zbirke umotvorov umetnikov slovenskega pokolenja, bodisi moderne, bodisi starejše dobe. S tem namenom, ki je jasno izražen v imenu zavoda, pa naša služba lepoti še ni končana. Reprezentativen pomen galerije tudi ne more biti ni glavni namen. Pravila sama pravijo zato, da

Razven tega je seveda bil tudi na vojaškem poveljstvu v Zagrebu.

S tem je Tisza posetil vse važne politične ličnosti, ki prihajajo v poštev za sedanji položaj. K Frankovcem ni šel in jih sploh perhorrescira ter imenuje »diese Bagage«; mož je Madžar in zamerava Frankovcem v prvem redu njihovo konfidentstvo pri vojaških oblastih. Toda tu, di v Martijancu pri Rauchu Tisza ni bil, dasi se je vozil v njegovi bližini. V toliko treba, da včerajšnjo svojo vest popravi. In to je precej važen indic, kako se izpreminjajo sile v Ogrski: Tisza je bil pred svojim potovanjem v avdienci pri kralju, od nje je prišel sem doli, ne da bi bili v Pešti pri Wekerlu najmanj vedeli o tem. Zagrebški dopisnik »Vilaga« je svoj list pravilno informiral, o Tiszovem prihodu, na kar so iz ministrskega prezidija »Vilaga« telefonirali, da je ta vest povsem neistinita in nemo-goča, dokler se ni drugi dan vsejedno obistnila.

Vsi ti indiciji in še nekateri drugi dajejo povoda sodbi: Vlada koalicije ostane za dogleden čas neizpremenjena trdna, morda da je danes trdnjeja nego preje, a oseba bana Mihalovića bo za kakšen mesec darovana na žrtveniku. Toda ne dolgo za tem pojde tudi gospod Wekerle.

Vse te spremene, ki jih prinaša bodočnost, so v zvezi z bodočnostjo monarhije. Tisza prihaja na dogovore z nami v času, ko izjavlja Payer, da je mogoče govoriti na mednarodni konferenci tudi o ureditvi raznih »notranjih« narodnih vprašanj. Ta hip ni samo v interesu Avstrije, ampak tudi v interesu Ogrske, da se to vprašanje po možnosti prekludira. To pa zahteva vrsto ustavnih prilike, milejši režim, vse to pod pogojem, da mi pristanemo. Toda mi ne pristajamo: Slovenci, Istrani in Dalmatinci vodijo odprto aktivno opozicijo, Banovci se konservativno drže svoje avtonomije, ki jo hočejo ohraniti, dokler mogoče, ne da bi se pri tem izjavili za nekaj drugega, nego za zakone, ki veljajo od 1868. naprej, torej samo za nagodbo, dasi bi na Dunaju in v Pešti tako radi slišali kakšne drugačne izjave od njih; a Bosanci so se ravnotako odtegnili mamljivim obljubam in molče, ne dajo »izjav«, a na glasove o nekakvih novih državnopravnih uredbah odgovarjajo, da bi se moral o tem izjaviti njihov sabor (ki ga pa zopet vojaške oblasti ne puste sklicati), tako da pomeni vse skupaj nič več in nič manj, nego da se ves naš narod v Cislitvanskem državi aktivne opozicijske taktike zahtevanja, a v Translitvanskem pasivne opozicijske taktike molčanja in odgovaranja, v obeh slučajih pa ves narod, ki je povsem jedinstveno orientiran, odklanja vsakršno izjavo za Dunaj ali Pešto pod katerokoli dosedanj o ali novo obliko, in se pripravlja na odpor proti eventualno oktroiranim novim uredbam. Toda te nove uredbe sedaj ne bodo došle tako brzo, kakor se je to mislilo pred meseci, ko so se oni novi načrti porodili v glavah vodčih državnikov. Za to imamo dva indicija: Tiszovo potovanje in odgajanje krize, kakor so jo zamislili vojni krogi, ter Payerjeve besede o dopustnosti ureditve narodnih vprašanj na mednarodni konferenci.

hoče društvo, ki nastopa pod tem imenom, zbuja zanimanje za vpodabljanje umetnosti domačim občinstvom, pospeševati razvoj domače vpodabljanje umetnosti, raziskovati slovensko umetnost, prirejati sestanke, predavanja, deliti nagrade, izdajati spise in reprodukcije itd. Tukaj se izraža stremenje popularizacije, ki je v prvi vrsti potrebno, da ne ostane »Narodna galerija« mrtva tvorba brez umevanja, brez odziva in brez koristi za naš narod.

Vse delo »Narodne galerije« naj bo posvečeno lepoti. Odbor in člani bodo zato v prvi vrsti pač morali skrbeti za to, da bodo našim ljudem oči za lepoto odprli. To jim bo tem lažje, ker bodo lahko pritegnili razne, pri nas sedaj na redko posejane in neorganizirane ljubitelje lepote; vsi ti se bodo strnili sedaj v enoten krog s smotreno urejenim delom in konkretnim, enotnim ciljem. Ali niso naši arhitekti, kiparji in slikarji v svojem bistvu popolnoma sorodni vsem onim našim ljudem, ki lepoto v besedi ustvarjajo ali jo v nji iščejo, onim naravoslovcem, ki jih pri njihovem znanstvenem delu vodi ne le Znanost, ampak tudi zaveranost v neumljivo lepoto matere Zemlje in njenih otrok, vsemu onemu velikemu narodu, ki ljubi to »lepo« našo domovino? Pod okriljem »Narodne galerije« se lahko zbere ves naš narod. Galerija se bo ozirala

Če bo ententa mirovno ponudbo odklonila, se prične novo kolo. Linija razvoja načina mišljenja na Dunaju kaže počasno ali stalno inklinacijo k popuščanju. Mi z naše strani ostanemo pri svojem programu: Država SHS. — Mislite o hrvatskih prilikah, kar hočete, jedinstveno misli danes ves narod. Vse drugo je vprašanje taktike raznih upravnih teles, v katerih živimo. Zato je tudi verjetno, da se tkzv. Narodno Viječeno na Hrvatskem ne uustanevi kmalu, ker je Viječe organ aktivne politike, za katero položaj na Hrvatskem ni zrel, dokler je molk dobro orožje proti Dunaju in Pešti.

VESTI IZ HRVATSKE.

Zagreb, 18. septembra. Kralj je sankcioniral zakon o izvanrednem podaljšanju sedanjih saborskih periodov na 1 leto po sklepu mira. — Tisza je 16. t. m. odšel v Senj. — Ogrskim vladnim krogom so vesti o njegovem ponovnem pojavljanju skrajno neprijetne ter jih na vse kriplje dementirajo. — Wekerle je imel s Spitzmüllerjem obširno konferenco o jugoslovanskem in bosanskem vprašanju. — Stadler je Spitzmüllerju povodom njegovega imenovanja poslal brzojavko, v kateri želi, da povede (Spitzmüller) te krasne zemlje (Bosno) materji zemlji (Hrvatski). — Torej hrvaški kurž. — Zeite donosa razgovor z jednim baje vodečim politikom Ogrske, v katerem razlaga mož potrebo hrvaškega kurza, proti krfskemu paktu — kajti vsi Srbi in mnogi Hrvati da so že njegovi pristaši! — združenje Hrvatske in Dalmacije, a ne z Bosno. Ker se mora prei v Hrvatski po-javiti nagodba od 1868 in »ogrsko-hrvatsko bratstvo«, potem bi to »ogro-ževalo »sanacijo« tritike v interesu Hrvatske in monarhije. Članek iz »Zeite« (glasila Kriegsüberwachungsamta) nam ne dela belih las. Interesantna je terminologija: Madjarone in Frankovce nazivajo »čiste Hrvate« a vse, kar misli pošteno in jedinstveno, za državo Slovencev, Hrvatov in Srbov, nazivajo »Srbe«. Bedastoče od 1914. se vračajo, samo da smo mi zavedeni in da vemo, kje so naši cilji in kaj smo.

Ententa odklanja Burianov predlog.

Ententa odklanja Burianov predlog. Angleški zunanji minister Balfour se norčuje, da nič ne pomaga zapirati diplomate v kamrice, dokler bruha na frontah topovi in dokler se armade v krvavih bitkah borijo za biti ali ne biti. Balfour je govoril le za svojo osebo in je poudarjal, da noče prejediti končnemu odgovoru zaveznikov. Pa tudi glede oficijalnega odgovora entente smo si sedaj že na jasnem, ker je med tem objavljena službena izjava ameriškega zunanjega ministra, državnega tajnika Lansinga, ki pravi, da je od predsednika Wilsona pooblaščen povedati, da Amerika odklanja vsako vabilo o na mirovna pogajanja, dokler centralne države ne priznajo njenih, opetovano razglašanih mirovnih pogojev. Diplomatično vodstvo entente, v kolikor se tiče mirovnega vprašanja, je danes nesporno v rokah predsednika Wilsona. Zato smemo

smatrati, da bo odgovor sovražnikov na Burianovo noto sestavljen tako, kakor napoveduje Lansing. Ententa je pripravljena razpravljati o konferenčnih predlogih še le tedaj, če centralne države brez pridržka akceptirajo Wilsonov program. Ta program ne vsebuje nobenih konkretnih predlogov, temveč le naštevata načela, ki jih smatra Wilson za nekako magno charto novega svetovnopoličnega reda. Ta načela so: 1. Vsa sporna vprašanja naj se rešijo po pravičnosti in poravnava naj bo taka, da bo zasiguran trajen mir. Tu sem spada projekt o zvezi narodov z vsemi svojimi posledicami. 2. Narodi in dežele ne smejo prehajati, kakor mrtvo blago iz roke v roko. Geslo o tkzv. ravnotežju mora biti kot načelo odpravljen. 3. Vsako teritorialno vprašanje se mora rešiti v interesu prebivalstva, ki na dotičnem teritoriju prebiva, ne pa v zmislu kompromisa dveh nasprotujočih si držav. S tem je obsojena metoda dunajskega kongresa. 4. Vsem jasno izraženim narodnim zahtevam se mora čim najbolj ugoditi, v kolikor se iz njih ne rodi nova sovraštva in nasprotstva, ki bi ogrožala mir Evrope. Wilson zahteva samoodlobo narodov.

To so pogoji, ki so vsemu svetu že dolgo znani. Reči se mora, da jih ogromna večina narodov že davno odobrava in da se niti državniki centralnih držav ne postavljajo pravno proti njim. Priznavajo jih, toda v tako pogojni obliki, s takimi pridržki in s tolikimi praktičnimi izjemami, da to priznanje izgublja vsako vrednost.

Narodi hrepenijo po miru. Saj vedo, da se bliža katastrofa človeštva, ako ne bo kmalu konec strašnega klana.

Čez dobrih deset dni se sestane avstrijski parlament. Naš Narodni svet je naprosil našo parlamentarno delegacijo, da naj zahteva takojšnjo razpravo o mirovnem vprašanju. Zastopniki narodov naj povedo, da hočemo mir in da ljudstvo nič ne da na diplomatične pridržke in državniška izbegavanja. Sovražniki odgovarjajo odklonilno, v formi, v stvari pa se sklicujejo na načela, ki so obvladala svet in ki bodo prej ali slej prav gotovo tvorila edino trdno podlago svetovnega mira. Iz Amerike sicer prihaja zopet bojni klic: Sila, sila do krajnega konca, toda nad silo materije zmaga sila ideje — ako hočejo močje, ki odgovarjajo danes pred Uodo za vsako kapiliko prelite človeške krvi, za vsak trenutek neizmerne tuge in nesreče, ki jo prinaša človeštvo.

Balfourjev odgovor.

London, 16. septembra. (Kor. urad.)

Pri zahtku, ki ga je dal kraljevski kolonijalni institut zastopnikom časopisa, je govoril Balfour o avstro-ogrski noti ter izjavil: Vpoštevati je, da so moja izjavljana izšla dve uri pozneje, ko sem izvedel za noto iz časopisja in da nisem imel prilike razgovoriti se s svojimi tovariši. Moja izjavljana so torej čisto

pota pokrajine, so bistven del nalog naše galerije.

Zanimanje za preteklost bo dalo naši umetniški sedanjosti solidno podlago, ki jo bosta tvorila umevanje in ljubezen. Tako naša umetnost ne bo samo posiljena rodoljubna dekoracija, ampak izraz in uteha resničnega čustvovanja in hrepenenja. Samo tako lahko dosežemo, da naša »Narodna galerija« ne bo čez par let zaprašen in pozablen muzej, ampak pravo svetišče Lepote, živ studenc našega narodnega življenja.

Kajpak, kajpak — tako praviš — vse to je prav lepo in res, ampak: taka reč stane mnogo, mnogo denarja. Seveda stane mnogo denarja, posebno če se hočemo — ker se prav radi zaletimo — na mah kosati z velikimi galerijami ali si jih vsaj jemljemo za merilo. To pa za začetek nikakor ni treba. Za začetek imamo dovolj umetnosti, dovolj ljudi, ki jo razumejo in ljubijo. Glavno delo je sedaj, in prvo delo, da se ta krog sistematično razširi. To bo ena prvih nalog odbora; on bo moral zblizati umetnost in občinstvo. Z zblizanjem se rodi umevanje, iz katerega izhaja ona ljubezen, ki odpira ne samo srca, ampak tudi — mošnjičke. Vsega skupaj želimo v obilni meri odboru in naši »Narodni galeriji«.

J. A. — g.

osebno mnenje člana vlade. Takoj hočem reči, da soglašam z avstro-ogrsko noto v mnenju, da gre za vso civilizacijo. In kaj predlaga sovražnik, da se konča to stanje? Po mojem mnenju tole: Nobenega premirja, marveč razgovorov potom neodgovornih oseb. Priznavam, da bi mogel biti tak razgovor pod gotovimi pogoji dragoceno sredstvo priti do sporazuma. Ali pa je tudi le malo upanja, da more priti v sedanjih razmerah do koristnih razgovorov. Tega ne morem uvideti, če bi še tako rad poslušno te predloge ugodno podpiral. Tekom zanjih štirih let niso Nemci niti potom svoje vlade, niti potom kakega odgovornega člana vlade prišli s predlogi, ki bi jih bilo mogoče označiti za mirovne predloge. Kolikor se spominjam, nismo dobili nikdar konkretnega predloga o pogojih, pod katerimi bi hoteli Nemci skleniti mir. Ali nemška in avstro-ogrška vlada nista več prepričani, da spoštovanje pravic drugih narodov nikakor ni nezdružljivo z njih lastnimi pravicami in legitimnimi interesi? Predstavljajte si te razgovore, kakor jih žele Avstrijci! Predstavljajte si pol tuceta diplomatov, v eni sobi. Njih razgovori bi imeli namen, da se diplomati ne razkrinkajo. Oficijalno niso odgovorni. Predstavljajte si, kako bodo gledali dan na dan menja-jočo se igro na bojišču!

Obstoja še en važen ngovor proti tem razgovorom. Pri nekaterih majhnih vprašanjih, ki so v zvezi z vojno, moramo brzdati svojo trdovitost in svoje samoljublje. Toda, ali se približujemo stadiju, ko bi mogla ta vprašanja odločiti? Bojim se, da ne. Predno vstopimo v ta stadij, je treba odločiti še o večjih vprašanjih in o teh velikih vprašanjih ni mogoča zmota. Nikakor ni mogoče napočeno razumeti menjajočega se stališča vlad. Njih stališče se je sporočilo s popolno jasnostjo. Kaj pomaga stopiti v neobvezne razgovore? Naj vam to razjasnim v sedanjem položaju.

Predno smo izvedeli za avstrijsko ponudbo glede razgovorov odgovornih oseb, smo brali uradno izjavo nemškega podkanclerja. Govoril je dolg govor, v katerem se je popolnoma jasno in razumljivo izrazil o raznih vprašanjih. Ali poznajo uradni krogi na Dunaju in sestavitelji te note govor podkanclerja, ali ga ne poznajo? On je podkancler deloma zato, ker je zastopnik liberalizma, in zlasti zato, ker se misli, da ima naklonenost večine nemškega državnega zbora. Zato ni govoril za najbolj ekstremne ljudi, marveč za liberalno krilo vlade. On govori popolnoma jasno. Vzemimo n. pr. Belgijo. Posluževal se je čudnih besed, toda jaz hočem misliti, da je hotel reči, da čuti Nemčija, da mora v resnici obnoviti neodvisnost Belgije. Nemčija ne pravi izrecno, da mora kaj storiti, da obnovi blagostanje Belgije ali pa da mora dati odškodnino dežel, katero je terorizirala, opustošila in oropala. Zdi se pa, da hočejo prepuustiti Belgiji, da izvrši v svojih notranjih zadevah gotove izpremembe, na kar bi mogla dobiti zopet svojo neodvisnost. Mislim, da je to najbolj jasna razlaga, ki smo jo slišali dosedaj o tem vprašanju iz ust kateregakoli zastopnika nemške vlade. Opozorjam Vas na to, da njegov govor izrecno odklanja, kar smatramo mi za samoočebno umevno, marveč, obnovitev Belgije in odškodnino za Belgijo, s katero se je ravnavalo nezaljšano. Nemčija je sedaj izsilila iz boljševiške vlade 300 milijonov funtov odškodnin za izgube, ki jih je po svojem naziranjju utrpela od strani Rusije. Sedaj pa bi rad vedel, kakšno krivico je storila Rusija Nemčiji, ki bi se dala primerjati s krivico, katero je storila Nemčija Belgiji.

Ali smemo resno verjeti, da vzame Nemčija od Rusije 300 milijonov, ne da pa Belgiji nobenega šilinga odškodnine? Če je to mnenje nemške vlade, potem nobeno razgovorjanje ne more imeti uspeha. To je jasen razloček v naših naziranjih ter bi pri razgovorih težkoče le še bolj močno stopile na dan, nikdar pa ne bi moge premostiti in odstraniti tega razločka.

Potem se zdi, da zahteva Nemčija povračilo svojih kolonij. Ne bom govoril o tem vprašanju, toliko pa povem tudi tu zopet izrecno: To je vprašanje, glede katerega ni mogoče nespo-razum in pri čemur stoji Nemci na eni strani, mi pa na drugi. Zdi se mi nemogoče, da bi mogli katerikoli razgovor premostiti tako veliko težkočo, ali pa da bi se mogla vrniti Nemčiji nad onim prebivalstvom, katero je zlorabila in da bi se mogla vrniti Nemcem zopet kontrola nad njih brodovni-mi oporišči, vsled katere Nemčija ni bila sama kontrolor zveznih črt med enim delom angleške države, marveč

čudi gospodar prometnih črt. (Priljubljenost.) Kako naj pridemo tu potom razgovorov do sporazuma? Jaz tega ne vem?

Alzacija Lorena je nadaljna točka. Nemčija je zadnji teden izrečno izjavila na usta svojega podkanclerja, da ne namerava izpremeniti mej Nemčije, ali pa opusti nemško ozemlje, med katero je pod vsakim pogojem šteti tudi Alzacija Lorena. Kako more biti razgovor v tem slučaju uspešen? Jaz tega ne uvidim.

Pod tem prihajajo velikanske zahteve Nemčije na vzhodu Evrope. Liberalni nemški podkancler je izjavil, da ostane usoda Poljske in usoda onih narodov, ki so sosedni nemški vzhodni meji in zapadni meji Rusije, ter bukreški mir, ki spravlja Romunijo v položaj vazala, v veljavi in do bo Nemčija sama uredila vprašanje, kakšno stopnjo suverenosti hoče naložiti svojim vzhodnim sosedom. To je jasno in izključuje vsako nesporazumljenje. Nobena dialektična spretnost ne bo ovirala teh težko in tako dolgo, da bodo, ne oni, ki vodijo usodo Nemčije, pa naj bo to glavni stan, cesar, kancler, podkancler ali državni zbor, pripravljeni govoriti odkritosrčno ali pa vsaj pripustiti kako rešitev, ki bi soglašala s tem, kar smatramo naši zavezniški za stvar pravičnosti in civilizacije, pravice in miru, so sami razgovori brezpredmetni. Narodi zavezniki držav žele resno, da, celo vstrano miru, niso pa tako bedasti, kakor se zdi, da mislijo nekateri njih kritiki pri centralnih državah. Oni vedo prav dobro, da je Nemčija pripravljena gledati obstoječi problem z duhom, ki je popolnoma različen od onega, ki navdaja državne entente, in da morajo ista razgovori brezuspešni. Zato sem prisiljen k sklepu, da teh svojih predgovorov ne stavijo za to, da bi bili sprejeti, in ne za to, ker mislijo, da bi bili sprejemljivi, marveč ker mislijo, da bi mogli ti predlogi nekoliko pripomoči razdvojit zaveznika od zaveznika ali pa poglobiti nasprotstvo, ki bi moglo obstajati med zaveznicami in na ta način oslabil skupno stremeljenje za zmago, ki navdaja zavezniške sedaj na vseh delih fronte na francoskem, v Italiji, Mezopotamiji in v Rusiji.

Zelo sem se upiral temu spoznanju, ki se mi je usililo popolnoma brezjuma, da ta predlog ni poskus doseči sporazumni mir, marveč poskus oslabil sile, ki so se izkazale na fronti za premočne s tem, da skušajo vplivati na one častne in vendar zapeljave občute, ki obstojajo po njih naziranjih v vseh državah in o katerih mislijo, da naj izvrše učinek njim v prilogi in da naj služijo njih namenom. Predlog ne more prinesiti miru in prav gotovo je za mene, da ne bo provzročil nobene neednosti med zaveznicami. Pripravljen sem, da vlada v polni meri medsebojno zaupanje. Vse, kar more ta dežela storiti, se je zgodilo in se bo zgodilo, da se vzdrži medsebojno zaupanje. Če je Nemec poskusil odeti se v barve predsednika Wilsona, ali pa igrati vlogo, o kateri niti, da ugaia Wilsonu, je to zelo nekretno, ker je neodkritosrčno. Naj se oblači kakor se hoče, vedno moli iz bleke obožena pest in gotovo imajo mi prav, ki mislijo, da pogajanja ne bodo imela nikdar uspeha in haska, lokler ne bodo oni, ki so odgovorni za potiko Nemčije, razume, da s samimi govori ali spretnim zavijanjem Wilsonovih besed v trenutku, ko na vseh tleh in krajih delajo proti besedam Wilsona, ni mogoče niti najnavadnejša državljana v ententnih deželah zavejati.

Zato boste prišli po tem, kar sem povedal, kmalu do prepričanja, da skoraj ni verjeti, da bi mogel ta predlog imeti katerekoli dobre posledice. Čim bolj gledamo ta dokument v luči nemškega ravnanja in nemških izjav, tem bolj nam postaja očitno, da ta načrt ne more imeti drugih posledic, kakor da vzbudi upanja, katerih vdeistvitev je nemogoče. Ne bo nas približal tako strastno želenemu častnemu miru, ki ne bo samo končal našega trpljenja, ampak nam bo dal tudi poročstvo, da ne bo treba kedaj kaj podobnega pretrpeti našim otrokom.

Službena izjava Amerike.

Washington, 17. septembra. Državni tajnik za zunanje zadeve Lansing priobčuje naslednje izjavo: Od predsednika Wilsona sem pooblaščen sporočiti, da se bo glasil odgovor ameriške vlade na avstro-ogrsko mirovno noto tako-le: Vlada Združenih držav je mnenja, da more dati samo en odgovor na predlog avstro-ogrške vlade glede formalne konference bojnikov se strank. Če ponovno in odkrito je sporočila ameriška vlada pogoje, ki jih smatrajo Zedinjene države za podlogo mirovne možnosti. Zato ne more sprejeti predloga, da se vrši konferenca o zadevi, v kateri je že jasno označila svoje stališče.

New York, 17. septembra. »Associated Press« poroča iz Washingtona: Vladni krogi so mnenja, da naredijo zavezniki mirovni ideji veliko večjo uslugo, ako z vsjo brezobzirnostjo nadaljujejo boj, kakor pa če bi se spuščali v brezplodne mirovne razgovore. Sedaj prihaja čas, da uničimo sovražnike. Dokler ne dospe uradno besedilo avstro-ogrškega predloga, se vlada odločno z njim ne more baviti. Poudarja pa že sedaj, da bo storila vsak korak samo v sporazumu z zaveznicami. Uradni krogi razlašajo, da bo ameriški odgovor samo ponovitev znanega konca Wilsonovega aprilskega govora v Baltimore: naš odgovor je samo eden. Sila, sila do skrajnosti, sila brez konca in meje.

New York, 17. septembra. Javno mnenje in časopisje soglasno odklanja avstro-ogrski predlog, ki ga označujeta za člen v varizi »tevtovskih govorilnic«.

Clemenceaujeva izjava.

Pariz, 18. septembra. Pri otvoritveni seji francoskega senata se je zahvalil predsednik Dubost francoskim in ameriškim armadam in poudarjal potrebo, da se prepreči nemške spletke. Ministrski predsednik Clemenceau je izjavil pred frenetičnim aplavzom: V zadnjem času začena prepada Nemčija pojmiti, kakšne ljudi ima pred seboj. Naši sinovi so na delu, da končajo ogromno nalogo, ki so jo začeli njihovi očetji. Francija se ne bori osamljena za pravičnost. Bratski narodi bodo skupno izvajali zadnje zmago za človeške pravice. Sovražnik mora razumeti, da med zločinom in pravico ni pogajanj. Mi iščemo samo pravičen in trajen mir. Clemenceau je končal: Na noge, sinovi domovine! Dovršite osvoboditev narodov iz verig nečistega nasilja. Na noge do brezmežnega mira. Celo Francija, vse misleče človeštvo je z Vami!

ODKLONITEV NOTE V ITALIJI

Chiasso, 17. septembra. »Giornale d'Italia« svari entento pred nevarnostjo, da bi se zapletla v pogajanja, ki bi lahko imela kljub zaupnosti in neobveznosti slabe posledice. Ententa naj dunajske predloge mirno presodi in pazi pri tem, da ne podpira sovražnega stremeljenja, zanesti razdor med zaveznicami. Tudi mora brezpogojno vztrajati na svojih ciljih, ki jih zahtevata pravičnost in svoboda sveta. »Corriere della Sera« odklanja avstro-ogrski predlog v polni meri in ga imenuje bacilno kulturo.

PAPEŽEVO STALIŠČE.

Rim, 17. septembra. Avstro-ogrška mirovna ponudba v Vatikanu ni presenetila. Kakšno stališče zavzame papež, se še ne da soditi. Gotovo pa je, da polaga veliko važnost na Burianovo iniciativno, ki nas bo približala miru, tudi če se za enkrat ponesreči. »Corriere della Sera« poroča iz Rima, da papež na avstro-ogrsko mirovno noto nalbže ne bo odgovoril, ker bi moglo smatrati ententne države podpiranje mirovnega predloga v sedanjih razmerah za akt sovražnosti.

Dunajska sodba o odgovorih na Burianovo noto.

Dunaj, 18. septembra. Listi prinašajo poluradno situacijo poročilo na podlagi dosedanjih odgovorov na mirovno vzbudbo grofa Buriana: Poročilo poudarja, da avstro-ogrška vlada ni pričakovala takojšnjih odgovorov na svojo noto z uradne strani še tudi res ni nobenega odgovora. Navezani smo samo na častniška poročila, ki pa so zelo nezanesljiva. Na angleškem je govoril minister Balfour, ki je ponudbo odklonil, angleški vojni urad pa priobčuje izjavo, v kateri sporoča, da se z Balfourjevimi izjavami ne strinja. Dosedanji francoski glasovi so vsi odklonilni, razen nekaterih socialističnih listov. Kaj bo storila vlada, se še ne ve. Nekateri pariški listi poročajo, da bo nota a priori odklonila. Iz Italije dosedaj še nimamo nikake uradne izjave. Ako pa smemo verjeti listom, bo tudi italijanski odgovor odklonilen. Amerika je odgovorila ravno kar na usta državnega tajnika Lansinga, ki je izjavil v imenu Wilsona, da se Amerika ne bo podrobneje bavila z Burianovo noto, ker je svoje stališče že dostikrat precizirala. Ali je ta vest resnična in ali je resnična v svojih podrobnostih, še ne moremo soditi. Uradnega obvestila dosedaj še nimamo.

Mirovna nota podana v sporazumu z Nemčijo.

Dunaj, 18. septembra. Nemški nacionalni poslanci Marchl, Neunteufel in dr. Urban so se oglašili danes pri zunanem ministru grofu Burianu, da bi dobili pojasnil o avstro-ogrskem mirovnem koraku. Grof Burian je obvestil poslanece med drugim tudi o tem, da je podal svojo noto sporazumno z nemško državo.

Vsenemško ogorčenje.

Berolin, 18. septembra. Predsedstvo vsenemške zveze priobčuje oklic, v katerem zavrača očitke, da so Vsenemski štivali na vojno in da jo sedaj podaljšujejo. Pravi podaljševalci vojne so oni, ki so zopet dali angleškim, francoskim in ameriškim častnikom priliko in povod pisariti o nemškem »mirovem molevdovanju«. V odgovor na avstro-ogrski mirovni korak je vsenemški vodja von Liebert na nekem zborovanju v Hannoveru ponovil vsenemške vojne cilje. Mir z zapadnimi državami mora prinesiti vsaj take uspehe, kakor jih je mir na vzhodu. Belgija mora ostati v nemških rokah. Nemčija mora dobiti francoske province ob sedanji nemško-francoski meji. Nemška kolonijalna moč se mora povečati.

Vtis na Ruskem.

Moskva, 17. septembra. (Kor. ur.) Avstro-ogrška mirovna nota je došla v Moskvo pozno zvečer. Zato so jo priobčili samo posamezni listi, ki to pozdravljajo in ob tej priliki poudarjajo trajno miroljubnost habsburske monarhije. Mirovna ponudba ni znak slabosti, ampak izjavi iz zavesti ugodne pozicije.

Angleški odmevi.

London, 18. septembra. Časopisje z dežele sodi o avstro-ogrski mirovni noti zelo kritično. »Star« piše: Mirovni razgovori so mogoči samo takrat, če zapusti Nemčija svoj militaristični brol in odkrito izjavi, da se odpoveduje imperijalističnim ciljem v Rusiji, v Romuniji, Belgiji in povsod drugod. »Westminster Gazette« poudarja: Avstro-ogrška nota vabi države, naj gredo iskati podlago za mirovna pogajanja. Kakšna pa je ta podlaga, vemo zadostno iz govorov nemškega cesarja in nemških državnikov. »Pall Mall Gazette« pravi: Mi svojih mirovnih pogojev nismo postavili zato, da se o njih razpravlja, ampak, da jih sovražniki ali kratko sprejmejo, ali odklonijo.

Branting o Burianovi noti.

Stockholm, 17. septembra. (Kor. ur.) Na shodu v Soederbergu je govoril Branting tudi o noti grofa Buriana. Obžalovati je bilo, ako bi ententa noto kratkoma odklonila. Treba pa tudi razumeti, da je ententi težko misliti, da so mili glasovi misle in pošteno. Ententa pa bi se mogla prepričati. Obžalovati je le, da navaja nota izključno udeležbo diplomatov na diskuziji.

Srbsko-francoska ofenziva v Macedoniji.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 18. septembra. (Kor. urad.) Macedonsko bojišče. Vzhodno reke Črne stojijo Bolgari od 15. septembra v boju s Francozi, Srbi in Grki. Nastopile so tudi nemške čete, da zavrnejo sovražnika. — v. Ludendorff.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

17. septembra zvečer. Orientska armada. Bojne operacije, ki smo jih uvedli dne 15. septembra na makedonski fronti, smo včeraj in danes uspešno nadaljevali. Najprej smo razširili proti vzhodu in zapadu vrzel, ki smo jo naredili dne 15. septembra na črti Sokol - Dobropolje - Vetrenik v sovražne postojanke. Ta vrzel meri danes že nad 25 km v širino in je 7 km globoka. Zapadno od Sokola so osvojile srbske divizije močno utrjen pas med Gravenico in Sokolom. Sovražni oddelki, oboroženi s številnimi strojnimi puškami in minometi, so se v neredu umaknili čez Gravenico; Srbi so jim sledili za petami. Vzhodno od Vetrenika so se polastile naše čete utrjenega masiva Hrem in zasedle Zborsko. Opriraje se na prve uspehe, so si osvojile jugoslovanske brigade z brezprimernim junaštvom sovražne postojanke na Kosiku, vdrlle preko druge črte in zavzele višinsko točko, ki obvlada okolico. Skupno so nam prinesle operacije prvih dveh dni nad 4000 vjetnikov, med njimi 1 polkovnika s celim štabom, 30 topov, številne minomete, strojne puške in velike množice drugega materiala. Ofenziva se nadaljuje. Srbske in jugoslovanske čete se bojujejo z izredno hrabrostjo, v vztrajnosti, pogumu in elanu tekmujejo s francoskimi četami. Od njih zavzete postojanke je utrjeval sovražnik skozi tri leta in jih opremil z vsemi modernimi obrambnimi pripomočki. Boji so se vršili visoko v gorah, ponekod v višini nad 1800 m.

Balfour o makedonski ofenzivi.

Dunaj, 19. septembra. »Telegraf« kompagnije poroča iz Londona: Zunanji minister Balfour je sprejel zastopnike angleških listov, proti katerim se je izrazil o začetki ententni ofenzivi sledeče: Francoske in srbske čete so prešle med Vardarjem in Črno na 15 km široki fronti v ofenzivo. Takoj v prvem navalu so osvojile prvo obrambno črto in zaplenile 10 topov ter 800 vjetnikov. Dosedanji boji so samo predigra veliki skupni ofenzivi, ki bo prisilila sovražnika k umikanju tudi na makedonski fronti. Teh odklonilnih tujev se bodo udeležile tudi angleške in grške čete.

Pred novimi boji v Romuniji?

Vojaški strokovnjak graške »Tagesspost«, stotnik Nagele, napoveduje izbruh bojov v romunski Moldavi. Pravi, da poskušajo tam ententni častniki s pomočjo romunske kraljice in prestolonaslednika postaviti proti centralnim državam in Bolgariji novo vzhodno fronto.

Nova krvava bitka na zapadu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 18. septembra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Armadna skupina kraljeviča Rupprehta. Pri Ypernu smo odbili sovražne sumke na obeh straneh kanala La Bassée zavrnili ponovne sovražne deine napade. — Armadna skupina generalnega polkovnika v. Böhma. Izjavljali so se sovražni poskusi prodreti do naših postojank severno od Holonskega gozda, kakor tudi sovražni delni napadi proti Holonu in Essignyu je grand. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča. Med Ailetto in Aisno so nadaljevali Francozi svoje napade. Dopoldne so naskakovali med Vauxaillonem in Allemandom, popoldne pa po silnem artiljerijskem ognju na celi fronti. Sprva se jim je posrečilo, da so prodrli proti Pinonu in vdrl v naše postojanke južno od ceste Laiffaux - Chavignon. V protisunku pa smo jih vrgli zopet nazaj. Napadi na ostalih delih fronte so se zrušili že pred našimi črtami. — Armadna skupina v. Gallwitz. Nikakih posebnih bojov. — Armadna skupina vojvode Albrehta. Manjši polzevodalni napadi na lotariški fronti in v Vogezi. — v. L.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 18. septembra. (Kor. urad.) Angleško-francoski napadi na široki fronti od Havrin-courtskega gozda do Somme. Proti sovražniku, ki je vdrl v sredini bojišča med Havri-courtom in potokom Omignon v naše postojanke, so v teku protinapadi. — Na ostali frontisi so se sovražniki napadali ponesrečili. Bojujemo se povsod od naših starih siegfriedskih postojank.

Dunaj, 18. septembra. Iz vojaških razmotiranj. Vsi pojavi kažejo, da bo prinesla jesen izredno težke boje na vseh bojiščih. Generalistmus Foch se očitno pripravlja na nove velike boje. Severno od Solssona so nadaljevali Francozi svoje trdovratne napade, ki imajo namen, da potisnejo Nemce z njihovih postojank med Aisno in Ailetto.

Vežbanje ameriških častnikov. Da se izvežba 60.000 do 70.000 častnikov, ki so potrebni za ameriško armado, je odločila ameriška vlada, da prevažne večje število vseučilišč za vojaške šole. Columbia in Newjork sta izjavili, da sta pripravljena odstopiti svoje kolegije. Samo v Columbijli se izvežba 40.000 častnikov.

Porazdelitev vjetnikov in plena med Francozi in Američani.

Kodanj, 17. septembra. Glasilo ameriških čet na francoskem »Stars and Stri-

pese« piše, da si dele Američani in Francozi vjetnike ter plena, ki so ga napravili v skupnih bojih, po sledečem ključu: porazdelitev se izvede sorazmerno na podlagi števila ameriških in francoskih čet, ki se udeležijo boja. Če je n. pr. vjelo 800 Francozov in 200 Američanov skupaj 700 mož, tedaj pride 560 na Francoze in 140 jih dobe Američanci. Torej tu v razmerju 4 : 1. Isto velja o vojnem plenu.

Zračni napad na Pariz.

Berlin, 17. septembra. »Progress« de Lyon poroča iz Pariza: Zadnji zračni napad na Pariz je povzročil veliko škodo. Po bombah povzročeni požari so uničili mnogo poslopij. Nove vžigalne bombe, ki jih rabijo Nemci, imajo silno razstrelilno moč. Med žrtvami je 5 mrtvih in okrog 10 ranjenih. Čet napad je bil zelo silovit. Nemški letalci so metali bombe na vse pariško ozemlje.

Uspehi zračnih bojov.

Berolin, 17. septembra. Na zapadni fronti smo sestrelili dne 13. septembra 22 sovražnih letal in 1 balon; dne 14. septembra 46 letal in 9 balonov; dne 15. septembra 28 letal in 15 balonov. Naše izgube znašajo samo 10 letal in 27 balonov.

Podmorska vojna.

Berolin, 16. septembra. Naši podmorniki v Sredozemskem morju so potopili 9000 reg. ton sovražnega ladijskega prostora.

Novo francosko vojno posojilo.

Pariz, 17. septembra. Finančni minister Klotz je predložil zbornici zakonski načrt za vojno posojilo v neomejenem znesku. Papirje bodo obrestovali po 4 odstotke.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

17. septembra zvečer. Danes so se vršili samo neznatni boji severovzhodno St. Quentin. Naše čete so napredovale. V bližini Holnona na severnem delu fronte je prišlo tudi samo do manjših krajevnih spopadov. Naše čete so zavzele nemške stražne postojanke zapadno od La Basséeja. Vjelo se pri tem nekaj sovražnikov. Severo-zapadno od Neuve Chapelle so zavzele nove postojanke.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

17. septembra zvečer. V osku severo-zahodno od St. Mihiela se je nadaljevalo artiljerijsko in letalsko bojevanje. Iz patruljskih spopadov smo odvedli več vjetnikov. V Vogezi smo zavrnili sovražne sumke.

Italijanska ofenziva.

NASE URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. septembra. (Kor. ur.) Italijanska bojišča. Italijani so nadaljevali svoje napore, da bi zasedli naše pozicije v pokrajini Monte Pertica. Čili njih včerajšnjih, od silnega artiljerijskega in minskega ognja spremljanih napadov, je bil gorski hrbet Tasson, ki so ga petkrat napadli. Vsaokrat smo sovražnika v lučih bližinskih bojih zavrnili. Na Monte Tomba in Monte Solarolo smo preprečili poskuse sovražnika približati se našim pozicijam. Na asiški visoki planoti včasih težki artiljerijski boji. Številni sovražni letalci so vrgli na več krajev za plavsko fronto in v dolini Adige bombe niso pa napravili pomembne vredne škode.

Albanija. Delni napad Italijanov ob obali smo zavrnili. Na višinskem hrbtu južozapadno od Berata, kjer smo svoje čete prestavili naprej proti jugu, smo zavrnili sovražne protinapade. Zapadno bojišče. Pri c. in kr. četah ničesar pomembnega. — Šef generalnega štaba.

Italijanska ofenziva. Iz vojaškega razmotirvanja dne 18. septembra. Italijani so tudi včeraj zama jurišali na naše črte med Brento in Piavo. Težak topovski ogenj, ki obispa visoko planoto Sette Comuni, napoveduje razširjenje bitke na prostor na obeh straneh Asiaga. Ob Piavi Italijan za sedaj še miruje. Pripravlja pa se z veliko vmo na nasilno prekoračenje reke. Iz vojnoporočevalskega stanja dne 18. septembra. Zvišano delovanje artiljerije in minometov, kakor tudi živahno izvidno delovanje patrulj in letalcev je napovedovalo zadnje dni, da bo italijansko armadno vodstvo znova začelo naše črte silno napadati. Izbralo si je del med Brento in Adizo naše gorske fronte za svoj cilj. Proti vrhovom hribov Asolone, Pertica in Solarolo, ki nudijo pogled na piavsko ravnino, vrši sovražnik že skoro eno leto zopet in zopet napade, ki mu prinašajo velike izgube in so brezuspešni. Tudi sedaj je poskusil sovražnik z znatnimi silami iztrgati nam one pozicije, ki posebno ogrožajo njegovo središče in katere občuti kakor trn v svojem telesu. Dne 16. septembra so začele po najsilnejši do bobnajočega ognja stopnjevanji artiljerijski pripravi napadati njegove jurišajoče kolone v dolini Brente in proti Colu Caprille, izpostavljene mu stebršču. Nas uničujoči ogenj jih je prijel in razpršil njihove vrste, predno so prišle do naših črt. Na hribu Asolonu, ki leži bolj vzhodno, se ni posrečilo Italijanom pod groznim ognjem naših baterij niti to, da bi bili zapustili svoje jarke. Do zadnjega in z najtežjimi izgubami je bil sovražnik zavrnjen tudi na hribu Pertici in Solarolu. Na grebenu Tassona je prišlo do bližinskih bojov, ki so trajali vso noč. Pa tudi tukaj so se izjavila sovražna prizadevanja ob heroičnem odporu naših čet. Zjutraj so imeli naši v svojih posesti vse svoje stare vroče oblojavne črte. Drugi dan so imele naše, nad največje pohvale vzvišene, hrabre čete nove krvave naloge. S svežim navalom je pognal Italijan svoje kolone proti poziciji na Tassonu. Petkrat je jurišal sovražnik na naše črte in petkrat je bil vržen nazaj po besnem borenju. Zrtev polna prizadevanja italijanskega armadnega vodstva so se končala v teh bojih povsodi s popolnim neuspehom. Naše, ob težkih razmerah proti številno nadmočnemu sovražniku bojujoče se čete so dokazale sovražniku zopet enkrat svojo prevladajočo odprno silo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

17. septembra. Severno Grappe je poskusil sovražnik včeraj s petimi protinapadi, da bi zopet zavzeval izgubljeno ozemlje. Na koncu Serenske doline je bil gladko zavrnjen. Številno vjetnikov tekom malih akcij v tej pokrajini med dolino Cesiolo in Colop del Orso znaša 442. Vple-

njenih je okoli 20 strojnih pušk in en mal top. Naši izvidni oddelki so pričeli s sovražnimi izpostavljenimi postojankami na pobočjih Nogzole v Judikarji in vzhodno Mostja v Lagarinski dolini živahen boj. Vjelo se nekaj moči in vpletili štiri minomete. V dolini Brente so presenetili pri zaporu Crotelli malo postojanko in jo vjelo. Sovražna artiljerija je delovala zlasti vzdolž Piave v pokrajini Montella, med Fagaso in Fossalto z močnim ognjem. Naša letala in ona naših alirancev so obstrlevala učinkovito vojaške naprave pri Levicu v Suganski dolini in sovražna letališča v Adički dolini in benečanski ravnini. Tri letala in en privezni zrakoplov sovražnika so bili sestreljeni.

18. septembra. Ponoči 16. na 17. septembra in tekom včerajšnje dne je izvršil sovražnik besno infanterijske sunke po močnem artiljerijskem ognju na naše oddelke koncem Serenske doline in severno Grappe, ki je trajal tudi tekom operacije. Sovražnik je utrpel, ko smo ga zavrnili in večkrat napadli, težke izgube, ne da bi dosegel kak drug rezultat, nego zavzete eno naše izpostavljene postojanke, ki je bila preveč v ognju njegovih baterij. Vpletil je razventega eno strojno puško in en plamenomet. Izvidne patrulje na zapadnem pobočju Gadenske doline. Na Cornonu, od časa do časa artiljerijski dvoboji. Na raznih odsekih gorske fronte in vzdolž Piave so se opazili požari in eksplozije municijskih skladišč. V sovražnih črtah Lagarinske doline in Vallare so bila tekom raznih zračnih poletov sovražna letališča in naprave obložene učinkovito z bombami. V Suganski dolini in med Piavo in Tilletom sta bili v zračnem boju sestreljeni dve sovražni letali.

Protiboljševiki.

(Iz poročil Hansa Vorsta v »Berliner Tagblatt«.)

Sovijska vlada je osnovala za pobijanje protirevolucije posebno komisijo, ki jo vodi energična agitatorja Zeržinski in Peters. Ta komisija je izdala v drugi avgustovi polovici poseben oklic, v katerem naznanja, da se pripravila vstaja bele garde. Oklic poziva delavstvo k dvojni pazljivosti. Res sem dobil vtis, da obstoja v Rusiji trdna organizacija, ki je dovolj močna, da se meri s sovijsko vlado, in dežela še vedno ne more iz večnih vstaj in pobojev. Moskovski list »Utro Moskvi« priobčuje napr. pregled dogodkov v zadnjem avgustovem tednu. Razkrili so zaroti v Vladimiru in Petrovsku, vsled katerih so ustrelili 8 oseb, med njimi nekega realca. Dalje so razkrili zaroto v neki armadi, ki pa ni natančneje označena. Do oboženih nemirov je prišlo v Rogoževu, Livnu, Peremishlu, Astrahanu, Rudni in mnogih drugih krajih ne vstevši spopadov po vaseh, povzročenih po žitnih revizicijah. Vse to kaže, kako visoko stopnjo je dosegla ljudska nezadovoljnost in koliko netivita se je že nabrala. Vendar pa so nemiri po večini lokalnega značaja brez jednote organizacije in po navadi tudi brez skupnega vzroka. Povzročile so jih ponekod lakota, po drugod revizicije ali mobilizacije, zopet drugod vesti o nameravanem onečaščenju narodnih svetišč. Organi sovijske vlade nastopajo pri teh nemirih brezobzirno in krvavo. Navadno rabijo celo strojne puške in topove tako, da gre število žrtve mnogokrat v stotine. Glasilo sovijske vlade »Izvestij« priobčuje daljše poročilo o organizaciji protirevolucionarjev. Organizacija tvori skoraj izključno bivši častniki, katerih se nahaja v Moskvi mnogo tisoč. Na čelu te bele garde stoji tajni generalni štab, ki je v neposredni zvezi z Angleži in Čehoslovaki. Celo Rusija je razdeljena v okrožja, vsako okrožje pa ima svoj pododdelek generalnega štaba. Ker je število belih gardistov v primeri z močmi, ki so na razpolago sovijski vladi, vendar le malo, dela tajni štab po sistemu delnih udarcev, pri katerih lahko koncentriira vsakokrat večje moči. Posebno pozornost posveča bela garda sistematičnemu širjenju vznemirajočih vesti, ki naj podpihujejo ljudstvo proti sovijski vladi, obenem pa tudi provzročajo, da si vlada ne upa odslati večjih oddelkov rdeče armade proti Čehoslovakom. Beli štab se opira na simpatije meščanstva in na pomanjkljivo delavsko organizacijo.

Razmere med protiboljševiki in političnimi strankami so zelo žalostne. Da so kadeti med seboj needini, je znano tudi v Nemčiji. Vrh tega se mi zdi, da stoji še vedno na stališču, da treba vsa nasilna sredstva v političnem boju odklanjati. V sedanjih razmerah pa stranka, ki nima dovolj poguma poseči tudi po nasilju, v Rusiji nima bodočnosti. Boljševiki imajo v rokah moč in so tudi odločni jo izrabljati. Z lepim prigraviranjem jih ne bo nihče omehal. Z manjševiki ni dosti boljše. Še vedno samo terorizirajo. Za praktično politiko nimajo mnogo zmisla. Vstaje proti boljševikom obsojajo, češ da bi lahko podprle protirevolucijo. Protiboljševiki bi jo hočeli voditi samo s politično propagando med ljudstvom. Menjševiki so torej še vedno brezdelneži, kakršni so bili za časa Kerenskoga. Tudi v zunanji politiki so popolni pasivisti, ki se ne morejo odločiti ne za eno ne za drugo stranko. Skupne organizacije po celi državi nimajo več Čehoslovake odklanjajo. Levi socialni revolucionarji se tudi pripravajo med seboj. Njih politično stališče je nejasno in neodločeno.

Edina politična stranka, ki res dela, so torej desni socialni revolucionarji, v malem obsegu tudi takozvani ljudski socialisti. Desni socialni revolucionarji stoji brezpogojno na strani entete in proti Nemčiji, podpirajo Čehoslovake in sploh vse, kar je naprejeno proti boljševikom. V Moskvi izdajajo več tainih listov, seveda s smrtno nevarnostjo, ker Zeržinski in Peters ne prizanašata. Kakor ob carizmu revolucionarni letaki, tako krožijo sedaj ti listi iz roke v roko. Vendar pa nimajo posebnega pomena, saj kolikor morem jaz soditi, tudi jih izdajajo premalo, da bi imeli posebno propagandno vrednost.

Kakor se vidi, sovijski vladi ne grozi glavna nevarnost od organiziranih notranjih sovražnikov, ampak slei kot prej od vedno bolj nevzdržnega gospodarkega položaja.

— Za strokovnega nadzornika na področju risanja na srednjih šolah, ličjih in učiteljskih na Stajerskem, Korškem in Kranjskem je imenovan profesor na realki v Gradcu Ladislav Pazdirek in sicer za šolska leta 1919. do 1921.

— Ustanovni občni zbor Narodne galerije se je vršil sinoči ob jako lepi udeležbi. Podrobno poročilo objavimo jutri.

— Slovensko narodno gledališče v Ljubljani. Rodoljubkinji g. Minka Krotić in gđ. Jelka Naglasova sta zopet med brati Hrvati pridobili nove deležnike za naše gledališče in sicer: Dr. Ivan Rihard Kraus, Zagreb 500 K; J. Juhn, Novi 300 K; dr. Rudolf Erben in grof Kulmer po 200 K; sodnik Weinart, Milan Reizer, Zdenko Smit, dr. Stjepan Mlinarić, mr. Petar Albanese in Oto Stern, vsi iz Zagreba po 100 K.

— 100.000 K je dosegla zbirka za Slovensko šolo v Mariboru. Če pomislimo, da ne traja ta zbirka niti celih 5 mesecev, je do sedaj nabrana svota pravi čudež in dokaz, da je naš narod tekom vojske tako dozorel, da se mu ni bati za obstoj. Sami iz lastne moči si ustvarja kulturna središča, na lastne stroške si gradi zlasti na jezikovni meji neobhodno potrebne šole. Ne prosjajo več okoli tujih valpetov, ne moleduje več ponižno s klobukom v roki okoli ošabnih, Slovencu skrivanih uradov, ne ponosno se postavljajo kot narod, ki si zida svojo lastno državo, polaga kot prve temelje za to stavbo lastno šolo. Vsa narodova prihodnost stoji na narodni odločki mladega narasčaja. In eden izmed ogelnih kamnov za slovo šolo v Mariboru je postavila narodna poštvovalnost. Seveda bo pošta taka zgradba v današnjih razmerah, kar tudi po vojni ne bodo na mah boljše, še manjmanj dvakrat toliko svota, kakor je do sedaj nabrana, a vsi vemo, da narodna navdušenost v vojni precej. Slovenci ne hipni plamen, ki takoj ugasne, mi vsi gojimo globoko prepričanje, da bo poštvovalnost našega jezikovnega ljudstva po tako krasnem prvem uspehu na novo vzplamela in se bo ob vsaki priliki, v veselju in žalosti, pokazala in z dobrim vzgledom vlekla za seboj druge.

Zanimanje za gledališče na deželi. Pišejo nam z Dolenjskega: V petem letu strašne svetovne vojne smo, ki je kakor smrtni angelj obšlo domačega vse slovenstvo in ga pokrilo s temnimi senčami. Kakor bi padla slana na zelene travnike, je zamorilo naenkrat naše družabno življenje, klic na večni Lepoti je postajal v hramih umetnosti slabotnejši — in vendar kako hropen po njej nemirni človeški duh, po radostnih trenutkih, ki mu izjavijo boren smehljati in ga zazibljajo vsaj za hip v omamne sanje! Tako je priredila naša novomeška Narodna čitalnica dne 14. in 15. t. m. zabaven večer, ki ste ga izpolnili burki Damokletjev med in Raztresenca, s sodelovanjem salonskega orkestra. Omeniti je, da se je vršil v poletni sezoni je enajstih zabaven večer, — še pred kratkim so se predstavljali Govkarjevi Legionarji, — za kar vsa čast vrtuše čitalničnemu odhodu, njemu na čelu prof. Seidlu. Salonski orkester je rešil nad vse častno svojo nalogo. Izvajal je več točk, med njimi tudi Slovensko overture. Splošen vtis je bil, da so se igralci, — nekateri so že večkrat nastopili, — izvanredno dobro izkazali v svoje vloge, svedoča ne smemo pozabiti, da so po večini diletanti. Svetovati bi bilo zlasti nadarjenemu igralcu Gregcu, — Tekmeča, — Urha, — Jeza, da se še naprej spopodbuja. Splošno pa bi naša gledališka šola pri vseh let odmev. Ali bi ne bilo mogoče, da bi se osnovala takoj po vojni v naši dolenjski metropolni? Svetovni bi bilo še k preživljati čitalnične dvorane, oziroma zidavi galerije. Prostori so namreč vedno popolnoma razprodani čeprav se izro ponavljajo. V Smihelu se za oktober tudi pripravljajo za igre in sicer menijo prirediti za enkrat »Tri sestrec« od dr. Kreka. Omeniti moramo še, da priredi novomeški salonski orkester, združen s krškimi — sodelujejo odlične moči — v kratkem koncert, čegar spored pa še ni znan.

— Opomin slovenskim gospodičinam (seveda le onim, ki jim gre). Prejeli smo naslednji dopis: Jugoslavija, združitev slovenskega, hrvaškega in srbskega naroda v lastno državo je na poti in ves slovenski narod se a ponosom raduje boljše bodočnosti, ki si jo je izvojeval s svojo vstranostjo, dolednostjo in tekleno voljo. Med tem ko to razveseljuje dejstvo v vsakem slovenskem srcu dviga narodni ponos in narodni čut, opažamo žalobno še vedno, da se mnoge naše gospodičine po ulicah in šetališčih poslužujejo blažene nemščine. Še raje pa kramljajo v oni brezprimerno neokusni mešanici, ki jo je ravniki »Brenčel« tako dobro označili za »Kuchelddeutsch«. Pri tem se mnoge gospodičine naravnost silijo nemški govoriti, uporabljajo toliko slovenizmov, da vsakdo, ki običajno, kako tudi jezik le omenijo. Stavke, kakor »Glanbt er, dass ich wer kommen« (da bom prišla, mesto »dass ich kommen werde«) sliši kar venomer. Še pogostejše lahko poslušajo pogovore, kakor: »Servus! Wie geht's? Ali boš danes prišla v kino?« — Hvala! Ganz gut. Ich weiss nicht, ob ich wer kommen können. Pa bi danes tako rada videla Asto Nielsen« itd. Če bi gospodičine, ki tako marovarijo slovenski in nemški jezik, le vedele, s kakim pomilovanjem — da ne rabim ostrejšega izraza — jih poslušajo tako Slovenci, kakor Nemci. Če se slovenska dekleta zavedajo velike in važne naloge, ki jih čaka kot odgovornosti bodočega narasčaja, državljankin samosvoje Jugoslavije, potem bodo tudi slovenskemu jeziku izkazovale čast! Proč z vsem tujim! — Tako dopisnik. Mi menimo, da bi bil tudi za Ljubljano priporočljiv »Kuchelddeutsch«. V Zagrebu so namreč take kucheldescherce izpostavljene javnemu zasmehu in ukoru. Ta sistem jih je že mnogo ozdravil.

Od Piave nam pišejo 16. septembra. Naznanjamo, da je bila tu ob Piavi dne 13. septembra ranjena naša vrla Slovenka, gospodična Francka Kavčičeva, hčerka gospe Kavčičeve izpod Tičevila. Bila je pri napadu laških letalcev ranjena od izstrelkov, ki je bila na vrhu v nekem zgradbi. Ob enem pošiljamo vsem slovenskim fantom in dekletom najprijetnejše pozdrave in kmalu na svidenje! — Več fantov!

— Umrla je včeraj gospa Lujiza Trstenjakova, vdova po pokojnem Antonu Trstenjaku, kontrolorju Mestne hranilnice ljubljanske. Pokojnica je sodelovala svoji čas kot pevka pri slovenski operi in operi kot zborna Daneševa, sestra Gerbičeve gospe, in si stekla za našo zlahebo umetnost velike zasluge. Gospa Trstenjakova je rada sodelovala pri naših narodnih prireditvah do vojnih časov. Bodi blagi pokojnici ohranjen najlepši spomin, preostala mla dednina hčerka naša srčno sožalje!

— Umrla je v Ljubljani g. Viktor Debevec, poddesetnik II. gorskega strelskega polka, doma iz Sp. Šiške.

— Umrla je v Ljubljani ga. Marija Zotmann.

— Aproximacija železničarjev. V soboto, dne 21. t. m. ob 7. uri zvečer, vrši se v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani, javen shod konzumentov državne in južne železnice na Kranjskem s sledečim dnevnim redom: 1. Aproximacijske razmere železničarjev na Kranjskem. 2. Raznolikosti. 3. Mnogoštevni udeležbi vabilo sklicati.

— Poročil se je danes g. dr. Vladimir Borštnik z gđ. Malko Hrovatino.

— Poročilo iz Bazla. Naš rojak Albin Kunc iz Bazla, Centralbahnstrasse 21, Svica, nam poroča, da so ona pisma, ki so bila oddana v mesecih november in december l. 1917 ter namenjena za svoje v inozemstvu, došla sedaj v Bazel. Pisma so se takoj oddala naprej. Pisma za Božič naj se že sedaj odpošljejo na gori naveden naslov in sicer rekomandirano. Vloži naj se 3 K (tri krone) v bankovcih za znamke in stroške.

— Buffet v gledališču. Za Slovensko narodno gledališče se išče buffetnik, ki bi med gledališkimi predstavami v I. nadstropju dal na razpolago občinstvu brezalkoholne napitke, slaščice i. dr. primerne jestvine. Reflektanti naj stavijo svoje ponudbe pisarni Slov. gledališča ne mndoma.

— Popravek. V včerajšnjem poročilu o seji ljubljanskega občinskega sveta z dne 17. t. m. se čita, da je občinski svetnik Franchetti opozoril, da se uslužbenstvo ljubljanske cestne železnice ne ozira prav nič na predpise v slučaju navala, kar ima prav lahko za posledico nesrečo. To poročilo treba popravit tako, da je občinski svetnik Franchetti rekel, da se vodstvo cestne železnice ne ozira na predpise in v slučaju navala sprevodnik ne more biti kos svoji nalogi, kar ima prav lahko za posledico nesrečo.

— Lošne novice. Nemška kultura. Neki zagrizeni prozni mojster, ki čuje baše na ime Krieger in je rojen neke tam gori v češkem Kočevju, se večkrat prikladi v to in ono gostilno. Sprva, ko se še zaveda, da se nahaja med poštenimi in zavednimi Slovenci, sedi še dokaj mirno pri svojem kozarcu. Pozneje pa, ko se omizju enkrat privadi, se tej ne sramuje pokazati visoke svoje »kulture«. Med svojim razpravljanjem o raznih političnih stvareh, katero je svedoča njegovim poslušalcem samo v smeh in kratke čas, preide časih na stvari, ki so za nas res zanimive. Tako n. pr. je zadnjič poleg drugih budalosti hotel prepričati druge slovenske goste, da oni niso Slovenci, pač pa Kranjci in se kot taki ne smejo prištevati samostojnim narodom. Ko so mu samo ob sebi umetno pričeli ljudje rožati, se ga je prišla prava tevtonska jeza, v kateri je pričel posaviti posameznike. Ko je opazil, da niti to ni razkrojilo poštenih kranjskih duš, je vstal in se odhajaje iz sobe poslovil: »Slovenci so vsi lumpel!« Ker smo se v naši okolici v zadnjih časih precej navadili takih kulturosvetov, tudi na to ni nihče reagiral. Povedano mu pa naj bo, da pri nas ne opravi prav nič s takimi izjavami, ker pač vemo, kdo ga je poslal semkaj. — O bodočnosti loške aproximacije se čujejo precej čudne vesti. Upali smo, da so se njene razmere sedaj toliko uredile, da bo vsaka oseba mesečno deležna vsaj toliko živil, kot se to godi po drugih mestih. Obeta se nam pa nasprotno še slabše kot do sedaj, ko že itak takorekč mislo dobivati ničesar. Pol kilograma sladkorja, 3 kg moka, 40 kg mesa in 3 kg krompirja, to je količina, s katero mora shajati prebivalec našega mesta skozi cel mesec september. Tako ne more iti več dalje, sila kola loml, pravi pregovor. Zadnjič, ko smo štali obic prehranjevalnega ministra, je marširalo izrazil prepričanje, da bo odšel pričela vsaj aproximacija redno poslovati, a sedaj nam obetajo še hušje kot v preteklih mesecih. S čim naj si torej odpomoreta uradnik in delavec, katena sta navezana na skromno mesečno plačo, ne pridela ničesar in nimata ne manuskaturnega ne v špecerjskega blaga in ne tobaka, da bi ga zametala za živila? Če greš krast, si kaznovan, če hočeš kupiti živila drugje, si po dr. Pavlovem odklik mladonca obesen, aproximacija ti ne da skoro ničesar, drugi tudi ne! Kaj storiti? Premišljuje patriotični onih, ki sede pri polnih mizah in izdajajo raznovrstne ofice ter se zadovolji s drobtinčami, ki milostno padajo pred te in čakaj vdan trenutki, ko te vsame vrati!

— Tobak se od sedaj naprej ne zamenjava več za žito, jaja in maslo, pač pa odnosa se za slanino, ker je drugače že dovolj v zalogi. Meščani so od vsake nadaljnjše dobave izključeni. Za opirnat in železen denar se tobak tudi olikonom ne prodaja. — V trgovini g. Thalerja je izločeno blago po razmerom nižjih cenah. Listek z napisom: »določna posredovalnica« vzbuja v mimoidoših radovednost, kaj to pomeni. Marsikoga žene ta radovednost v prodajalno, kjer mu pa polasajo, da je to blago oddajati samo proti izstancam. Pri oddajatelju izkazuje pa zopet izveš, da je blago namenjeno samo uradnikom in služnicam. Zakaj pa je potem blago v izločbi? Naj se raje takoj razdeli med one, katerim je namenjeno, da se ne bo zavičevala druga pošiljatev, ki bi gotovo dospela, ako bi bila prva že razdeljena.

Umrla je v Trebnjem ga. Ivana Zurc roj. Paleškini.

Umrla je v Petrovčah gosp. Ernest Slanc, šolski ravnatelj. Pred par dnevi mu je umrla soproga. Pokojni je bil priznan šolski strokovnjak.

Grasčine Krupa na Dolenjskem je kupila Pozemkova banka v Ljubljani.

Požar. V Zadvoru pri Sostrem je zgorel Mravljinec kozolec. Škode je precej. Najbrže so zažgali otroci.

Is Vinave so potegnili truplo čevljarja Čermelja iz Aidovčine, katerega so že nekaj časa pogrešali. Ponoči so ga bili napadli vojak, oropali in vrgli v vodo. O zločinu ni nikakega sledu.

Kino Central v deželnem gledališču priredi prihodnjo nedeljo 22. septembra ob 3., 4.55, 6., 7. in 9. zvečer in v ponedeljek 23. septembra ob 4.55, 7. in 9. zvečer velike velenzanimive predstave. Predprodaja vstopnic za nedeljo v soboto od 4. popoldne do 8. zvečer in v nedeljo od 10. popoldne dalje. Več v soboto v inseratu.

Ker se je izvedelo o osebi, ki je našla na praznik, 15. avgusta otroško temnomodro voluško jopico od Razdrtega do Škofljice, se pozivlja, da jo takoj vrne in izroči na upraviteljsko Slovenskega Naroda oziroma g. Javorniku v Škofljici, drugače bo sodniško zasledovana.

Zgubila je neka ženska od Spodnje Šiške do južnega kolodvora potni list s knjižico in legitimacijo za v Trst. Poštonega naiditelja se prosi naj odda to v upraviteljsko Slovenskega Naroda.

Zgubila se je na potu iz Tičevila do Zabiaka nabiralna pola za slovensko »menzo« na Dunaju, glasečo se na ime Kregar. Kdor jo je našel, naj jo izroči našemu uradništvu.

Zgubila se je 16. t. m. hranilna knjižica na ime Markovič z vlogo 100 K. Odda naj se proti dobri nagradi na Dunajski cesti št. 43.

Aproximacija.

PRODAJA PETROLEJA.

Petrolej se bo oddajal po sledečem redu. Liter petroleja stane 70 vinarjev. — Stranke naj se strogo drže določenih dni, ker bodo sicer same trpele škodo, če ne dolo petroleja.

Uslužbeni južne železnice naj takoj zahtevajo karte od aproximacije železniške uprave.

Petrolej se dobi v sledečih trgovinah:

Na prvi odrezek A - karte se dobi ½ litra petroleja v sledečih trgovinah:

V I. okraju pri gosp. Pordanu, in sicer: St. 1—350 dne 23. septembra; od št. 351 naprej dne 24. septembra.

V II. okraju št. 1—600 pri Severju, Sv. Jakoba trg: St. 1—300 dne 23. septembra; št. 301—600 dne 24. septembra. — Od št. 601 naprej pri Žetkovi, Sv. Florijana ulica: St. 601—900 dne 23. septembra; od št. 901 naprej dne 24. septembra.

V III. okraju št. 1 do konca v konzumnem, Krahovski nasip: St. 1—300 dne 23. septembra; št. 301—600 dne 24. septembra; št. 601—900 dne 25. septembra in od št. 901 naprej dne 26. septembra.

V IV. okraju št. 1 do konca pri gosp. Leskovcu - Madona, Jarčev trg: St. 1 do 350 dne 23. septembra; št. 351—700 dne 24. septembra in od št. 701 naprej dne 25. septembra.

V V. okraju št. 1 do 600 pri gosp. Hotlerju, Dunajska cesta: St. 1—350 dne 23. septembra; od št. 351 naprej dne 24. septembra.

V VI. okraju št. 1 do 600 pri gosp. Jeršetu, Sv. Petra cesta: St. 1—300 dne 23. septembra; št. 301—600 dne 24. septembra. — Od št. 601 naprej pri gosp. Tomažu Mencingerju, Resljeva cesta dne 23. septembra.

V VII. okraju št. 1 do 600 pri Zornanu, Spodnja Šiška: St. 1—300 dne 23. septembra; št. 301—600 dne 24. septembra. — Od št. 601 naprej pri Pintarju, Spodnja Šiška, dne 25. septembra.

V VIII. okraju št. 1 do konca pri gosp. Šarabonu, Zaloška cesta: St. 1—250 dne 23. septembra; od št. 251 do konca dne 24. septembra.

V IX. okraju št. 1 do 280 pri gosp. Klemenču, Dolenjska cesta dne 23. septembra. — Od št. 281 naprej pri gosp. Marencetu, Dolenjska cesta dne 25. septembra.

Na prvi odrezek B - karte se dobi ¼ litra petroleja dne 23. in 24. septembra, in sicer: V I. okraju pri Jeršetu, Poljanjska cesta; v II. okraju pri Schifferju, Mestni trg; v III. okraju pri Schifferju, Pred konjušnico; v IV. okraju v konzumni, Zvezda; v V. okraju pri Zornu, Dunajska cesta; v VI. okraju pri Tomažu Mencingerju, Resljeva cesta; v VII. okraju pri Pintarju, Spodnja Šiška; v VIII. okraju pri Stefanu Mencingerju, Martinova cesta; v IX. okraju pri Klemenču, Dolenjska cesta.

Na prvi odrezek C - karte se dobi ¼ litra petroleja v sledečih trgovinah: V I. okraju pri Jeršetu, Poljanjska cesta; v II. okraju pri Schifferju, Mestni trg; v III. okraju pri Schifferju, Pred konjušnico; v IV. okraju v konzumni, Zvezda; v V. okraju pri Zornu, Dunajska cesta; v VI. okraju pri Tomažu Mencingerju, Resljeva cesta; v VII. okraju pri Pintarju, Spodnja Šiška; v VIII. okraju pri Stefanu Mencingerju, Martinova cesta in v IX. okraju pri Klemenču, Dolenjska cesta.

Razne stvari.

• Tobak v Bolgariji. V Bolgariji bo dobival odsej vsak kadilec na teden 100 gramov tobaka ali cigaret po določenih cenah.

• Potres na Dunaju. Včeraj zjutraj ob 4. so imeli na Dunaju lahen potres. Ljudje so se hudo prestrašili. Škode ni nobene.

• Zemlje v Nemčiji. Iz Glatza naznanjajo, da je z uradnim odlokom določena cena za funt prepečenca na 90 fenigov, zemlje se smejo izdelovati težke 70 gramov po 5 fenigov.

• Cenzura v Bolgariji. Cenzurna sekcija v Sofiji naznanja, da pripadajo cenzuri vsa pisma na vojaške in oficirske fronte in v etapi, kakor tudi v okrožja Odrin, Struma in Gjumurdžina.

• Največjo tovarno za municijo ima sedaj Amerika. Te dni so dokončali v državi Virginia stavbo tovarne za eksplozivne snovi, ki šteje 3000 poslopij in nad 18.000 delavcev.

• Pomorske tanke gradijo sedaj Angliji. Ti tanki bi imeli moč, da premagajo zaporne barikade pred pristanišči. Tak tank ima motor 10 konjskih sil, ki dela s hitrostjo 7 km na uro.

• Srebrna krona 20 kron. V Pragi je neki trgovec prodal srebrno krono za bankovec 20 kron. Redarstvo je to izvedelo in odredilo preiskavo v njegovem stanovanju, kjer so našli okoli 400 K in so ga nato aretirali.

• Konec cilindra na Anglijskem. Po štirih letih se je v Londonu v trgovinah s klobuki zopet pojavil cilindar ali tudi to pot brez uspeha. Kupile so nekaj cilindrov samo neke drzne ženske z namenom, da ga pretvorijo za svoje posebne namene.

• Eksplozija municijskega skladišča pri Voronežu. Iz Bukarešte, 18. septembra. V Kišinev došla ruska časnika poročila naznanjajo eksplozijo municijskega skladišča pri Voronežu, ki je bila baše še večja, nego ona v Odesi. Število mrtvih in ranjenih znaša par stotin.

• Katastrofa v Wöllersdorfu. Včeraj je izbruhnil v velikih municijskih tovarnah v Wöllersdorfu pri Dunaju požar, ki se je, ker je prišel goriti smodnik za topove, naglo širil. Izbruhnila je panika, ki je zahtevala mnogo žrtve. Podrobnosti niso znane. Uradno poročilo zatruje, da obrat ni ogrožen.

• Abstinenco gibanje na Švedskem. Dne 1. januarja 1919 stopi na Švedskem v veljavo nov protialkoholni zakon, ki prepoveduje, prodajati alkohol v lokalih, ki so v zvezi z zabavišči, kabareti itd., ali se uporabljajo za take. Ker varieteti ob takih okolnostih ne morejo obstati, se deloma izpremeje v kinematografe, deloma se zapro.

• Eksplozija granate. Iz Imenice poročajo, da je v gostilni »zum granen Bären« eksplozirala granata, ki se je nahajala v posebni gostilniški sobi. Granata je bila svoj čas podarjena hčerki gostilničarja kot izstrelke. Vseled eksplozije je bila ubita naktarica, kramarica in dekla sta lahko ranjeni, pravni akcesist in sodni avskultant iz Celovca dr. Rudolf Kropivnik je bil zadet v noge in je podlegel ranam, ko so mu amputirali obe nogi.

• Sedem milijonov kron zaigral. Iz Budimpešte poročajo, da je t. dni grof Julij Csekonics, predsednik ogrskega Jockey - kluba, zaigral na Dunaju sedem milijonov kron. Igrali so sami magnati. Zena Csekonicsa je odklonila plačilo, očetu se ni upal nihče naznaniti tako velike izgube. Končno je Csekonicsov ravnatelj prezentiral ček. Posredov Rosendorff je Csekonics takoj prodal za svoto 4 milijonov. Grof je zbolel.

• Orožno oskranje trupla. Dne 4. novembra 1916 je izgubilo truplo Stanislave Pragovske iz groba na pokopališču v kraju Stricovu v Galiciji. Dne 17. januarja 1917 so našli truplo v nekem gozdu več kilometrov proč od pokopališča. Truplu sta bili odrezani obe roki, spolovila izrezana in koža na glavi skapirana. V kraju in okolici je nastalo strašno razburjenje. Slednjič so dobili storilca, mesarja Petra Krnčeka in Frana Karola, pogrebca, ki sta bila obsojena, prvi na 6 in drugi na 4 mesece strogega zapora. Kasaljski sodišče je t. dni zavrnilo možnost pritožbo obtožencev in potrdilo prvo razsodbo. V Galiciji vlada prezanoverje, da mrlični odrezane roke in drugi deli prinesajo srečo.

Gospodarstvo.

— Budimpeščanska borza se je včeraj nekoliko pomirila. Kurzi so se več ali manj ustanovili, prišlo je le do manjših valovanj. Ogrski kreditni zavod se je trudil na vse pretege, da vzbudi v borzjanskih krogih zaupanje v splošni politični in gospodarski položaj. Počutilo se mu je v toliko, da niso kurzi nadalje padali, vendar ni prišlo do enotne smeri. Paroplovne in mlinške delnice so nekoliko padle, akcije Ogrskega kreditnega zavoda so šle za 6 K navzdor. — Na dunajski borzi je prvo navdušenje, ki je zavladalo predčerašnjim vsled Burianove note, včeraj popopnoma pogoje. Vlada je nekake negotovost. Notralo se je: Anglobanka 587, Bankverein 640, Avstrijski kreditni zavod 887, Ogrski kreditni zavod 1355, Länderbank 161, Avstrijski Lloyd 2030, Adria 1780, Alpinke 1035, Praška železna industrijska družba 3500, Škodovke 1096.

— Na denarnem trgu je avstrijska mirovna nota napravila najboljše razpoloženje ne le v Avstriji, ampak posebno v nevtralnih državah. V Švici je poskočil kurz avstrijske krone od 37 na 40 3/4 frankov in nemške marke od 67 7/8 na 70 frankov. Tudi francoski frank se je povsod od 82 25 na 83 25. Vidi pa se, da je bilo to le posledica trenutnega utisa, kajti le prvi dan po razglašenju naše note so šli kurzi navzgor. Zdi se, da so se tudi umetno podprli kurzi, zato da bi nota tem bolj učinkovala. — Dunajska devizna centrala je zaznamovala sledeče kurze: mzozemski goldinar 535 5/8,

berlinska marka 173, bolgarski lev 131 in švicarski frank 254 5/8 K.

— Cena sladkorja se podvoji. Z Dunaja poročajo, da se cena sladkorja skoro podvoji, tako da bo stal kilogram 3 K. — Nikakih maksimalnih cen za vino? Urad za ljudsko prehrano na Dunaju je odgovoril na neko vlogo nemških gostilničarskih združenj glede maksimalnih cen, da se bodo rezale znatne množine avstrijskih vin z ogrskimi in hrvaškimi in da bo avstrijski konsum pokrit z ogrskimi vinom, ozke omejitve so težje in bi se pričakovalo represalij, vsled česar se je morala opustiti določitev maksimalnih cen za vino. (Normativne cene so sicer postavljene, ali teh se nihče ne drži.)

— Določitev najvišjih cen za nadrobno prodajo zelenjave. Deželna vlada razglasi: Pri nadrobni prodaji na polju pridelane zelenjave tuzemskega dohoda se ne smejo preseči sledeče najvišje cene: Pri prodaji na trgu ali v prodajalni: 1. zelja (belega zelja) 76 v. m.; 2. ohrovtja 90 v. m.; 3. zelenega ohrovtja (kodrastega, pernatega ali zimskega ohrovtja) 94 v. m.; 4. vrtnega korenja (rdečega) in navadnega korenja (rdečega) 86 v. m.; 5. korenja (rumenega ali belega) 70 v. m.; 6. pese 66 v. m.; 7. strnišne repe 66 v. m.; 8. rdeče pese 76 v. m.; 9. čebule 2 K; 10. česna 2 K 80 v. m. Te cene se razumejo za 1 kg zdravega, za trg sposobnega, očistnega blaga, in sicer zelje in ohrovt brez storžev, korenje, pesa in repa brez peres in čebula brez peres, oziroma slame. Prestopki tega ukaza se kaznujejo po § 5 z morebitno uporabo § 6 naredbe c. kr. urada za prehranjevanje ljudi z dne 6. septembra 1918, drži. zak. št. 329.

— Ruski vrednostni papirji. Z nadredbo finančnega ministrstva z dne 3. septembra 1918. je bilo določeno, da smejo avstrijski državljani oddati ruske državne papirje, državno garantirane železniške obligacije ter druge z garancijo ruske države zajamčene vrednostne papirje do 14. septembra 1918. pri podružnicah Avstro - Ogrske banke v svrhu, da se opremijo z uradnim pečatom. Ker se nahaja mnogo takih vrednostnih papirjev v sovražnem inozemstvu in ker se ti niso mogli še prezentirati, se opozarja avstrijske lastnike, da čimprej prijavijo te vrednostne papirje z natančno navedbo bližnjih okolnosti (skupine, številko, serijo, kraj, zapreka oddaje itd.). Ob enem se mora predložiti potrebne priloge o državljanstvu lastnika, o načinu nabave, o pologu v sovražnem inozemstvu itd.

Darila.

Upraviteljsvo našega lista so poslali: Za »oslepele slovenske vojaške« literko Bištrški dijak 150 K, kot del čistega dobička zabavnega večera prireditelja od II. Bištrških srednješolskih dijakov, Jaka Melovrhi, prozni mojster iz Hrušic pri Jesenicah 29 K, kot ostanek pri nakupu venca za umrlega Janeza Mrvica iz Hrušic in rodbina Ivan Zupančiča 20 K, mesto čveteč ge. Reziki Verovškovi. Skupaj 199 kron.

Za »dijaško podporno društvo Domovina« Bištrški dijak 200 K, kot del čistega dobička zabavnega večera prireditelja od II. Bištrških srednješolskih dijakov, rodbina mag. komisarja Vlad. Brekvarja 20 K, mesto venca na krsto dragega prijatelja Karola Seumiga in poslovdia mag. tvekd Sorvan, Fran Schiffer 20 K, mesto venca odkritemu prijatelju Karolu Seumigu. Skupaj 240 kron.

Za »politično preganjanje« Zora Kolar iz Trnovega na Notranjskem 62 kron, nabrano ob priliki odhodnice čast. gospoda kaplana Ivana Mevželjina.

Za »Crlji - Metodovo družbo« Terezijska Vadm. iz Postojne 121 kron, nabrala ob praznovanju tridesetletnice poroke vrlega narodnjaka g. Frana Paternosta, hotelirja v Postojni in njegove vzorne žene g. Franje, Slavko Guštin iz Metlike 50 K, kot čist donesek, ki so ga prejeli Metlički fantje povodom odhodnice ge. Ljubice Jelenič roj. Franc in rodoljubni na vojni Zidan most - Ljubljana v vagonu št. 14.415 II K. Skupaj 182 kron.

Za »slovensko šolo Sv. Vida v Trstu« Ivo Bakovnik, c. kr. notar iz Metlike 50 K, iz kazenske poravnave Kočevar ca. Štublar U 205/18, plačal slednji, imenovanosti častniki na Primorskem 50 K, nabrali v veseli družbi in imenovanosti rezervni častnik 100 K. Skupaj 200 kron.

Za »slovensko šolo v Mariboru« imenovanosti častniki na Primorskem 50 K, nabrali v veseli družbi in imenovanosti rezervni častnik 100 K. Skupaj 150 kron.

Za »Sokolski dom v Ljubljani« Viktor Rohrmann v Ljubljani 50 kron, v spomin na ljubega mu prijatelja, idealnega koroskega Slovenca - Jugoslavana, bivšega starosta - ustanovitelja mokronoskega Sokola, okrajnega sodnika Davornja Zwitterja v Novem mestu.

Srčna hvala!

Umrla so v Ljubljani:

Dne 12. septembra: Marija Janša, posestnica, 57 let, Sv. Florijana ulica 16.

Dne 13. septembra: Apolonija Vasilčič, bivša branjevka, 81 let, Japljeva ul

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežujo vest, da je naša iskrenoljubljena mati oziroma stara mati, sestra in teta, gospa

MARIJA ZOTMANN

v torek, dne 17. septembra 1918 po kratki mučepolni bolezni bogu vdano preminila.

Pogreb nepozabne pokojnice se je vršil v sredo dne 18. septembra 1918 ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice v deželni bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Ob enem se zahvaljujemo za obile dokaze iskrenega sočutja povodom prebriske izgube ter vsem, ki so spremili nepozabno pokojnico na nje zadnji poti.

4983

V Ljubljani, dne 19. septembra 1918.

Žalujoči ostali.

Pelagija Gala roj. Cesar javljam v imenu svojega soproga Franc Gala, c. kr. davč. upravitelja sedaj vojnega blagajnega upravitelja, ter svojih otrok Dragice in Dusan in ostalih sorodnikov pretresujočo vest, da je moj nad vse ljubljeni sinko

Miran

12. t. m. na tako tragičen način v 12. letu svoje starosti končal svoje mlado življenje.

Obenem izrekam najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so me v teh mučepolnih urah tolažili ter spremili mojega ljubljence k večnemu počitku.

Posebno zahvalo izrekam pa cenj. brežiškimi damam, ki so nesrečnega mojega otroka tako obispale s krasnim cvetjem.

4973

Bog poplačaj vsem!

Brežice, 17. septembra 1918.

Globoko žalujoči rodbini:
Gala - Cesar.

V najgloblji žalosti naznanjamo, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni sin in brat, gospod

VIKTOR DEBEVEC,

poddasotnik II. gorskega strelskega polka

med službenim potovanjem iz Trsta v Ljubljano nenadoma zbolel v rez. bolnici in v nedeljo, 15. t. m. preminil.

Pogreb predragerega pokojnika je bil v torek, 18. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice v dež. bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

Sp. Šiška-Ljubljana, 17. septembra 1918.

Ivana Debevec, mati. — Anica, Malči, Stanko, sestra in brat.

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze sočutja med boleznijo in ob smrti našega iskrenoljubljenega sina in brata

VIKTORJA DEBEVEC

poddasotnik II. gorskega strelskega polka

kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku ter darovano cvetje izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tem potom najsrčnejšo zahvalo. Zahvala pa tudi avtomobilski pomožni delavici (Behelfs-Autowerkstätte) za darovanje krasnega venca in za udeležbo pri pogrebu.

4975

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega srčno ljubljenega soproga oziroma predobrega očeta, gospoda

Karola Seuniga

izrekamo vsem našo globokočutečo srčno zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo p. t. zastopstvom Mestne hranilnice ljubljanske, Kreditnega društva mestne hranilnice ljubljanske, Trgovske in obrtne zbornice za Kranjsko v Ljubljani, Trgovskega društva v Ljubljani, zastopnikom raznih denarnih zavodov ter vsem, ki so blagega pokojnika spremili k prezgodnjemu grobu.

Dalje se zahvaljujemo gg. pevcem za tolažilni žalostinki, končno vsem, ki so nam na ta ali oni način lajšali našo globoko bol.

4985

V Ljubljani, 18. septembra 1918.

Jolka Seunig in otroci.

2 gospodini se sprostoma na stanovanje in hrano.

Plača po dogovoru, tudi v živilih. — Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 4947

Zamenjam suknjo

(paleta) za krompir in usnje za ješprenj ali fižol. — Kje, pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 4971

Proda se ozir. zamenja za živila

VOLNENO blago

za moške obleke ali suknje. — Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«. 4948

Dobro nagrado

dobi v živilih, kdor preskrbi mirni stanovanje z 1-2 sobama takoj ali s 1. novembrom. Ponudbe na upravništvo »Sloven. Naroda« pod »mirna stranka 4932«.

Kupijo se:

slovenske in nemške antikvarne knjige, tudi cele zbirke. Pismene, ne ponudbe na naslov: A. Stracelj, Sv. Petra cesta št. 17, v Ljubljani. 4949

Pozor!

Karamelo, bonbone v dozah, mento, fondant-kocke, mentol, slad (malo) itd. priporoča na debelo 4834

G. Darbo, Ljubljana

Mestni trg 13.

Pozor!

Kupi se hiša z vrtom in podzemeljsko kletjo, najraje v Spodnji Šiški. Pismene ali ustmene ponudbe sprejema J. Rahno, Poljska ulica št. 268, Spodnja Šiška. 4972

Proda se

VELIKA OMARA

prilpna za kako trgovino ali veliko gospodinjstvo. — Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda«. 4955

JEŽICE
kupi po najboljših dnevnih cenah 4831
ALEX. ROSENBERG, GRADEC, ANNENSTRASSE 22.

Kupim takoj
2 vagona desk,
suhih za izdelavo pohištva, potrebujem vse debelosti. — Prijazne ponudbe na 4860
poštni predal 144, Ljubljana.

RAZPIS.

Deželni odbor kranjski razpisuje 12 službenih mest za provizorne strežnike moškega spola v deželni blaznici na Studencu. — S to službo je spojena pravica do prostega stanovanja (brez družine), hrane, službene obleke in nagrade mesečno 60 K v prvem letu, 80 K v drugem letu. Deželni odbor bo predlagal deželnemu zboru, da se smejo strežniki po dveh letih zadovoljivem poskusnem službovanju in po prestopu strežniškem izpitu stalno namestiti s pravico do časovnega napredovanja in starostne preskrbe. Začetna plača po definitivnem imenovanju znaša 1200 K; od 6. leta naprej imajo definitivni strežniki pravico do 8 v pokojnin v številih triletnic po 150 K, tako, da bi znašala polna pokojnina po 30 letih definitivnega službovanja letno 2400 K; naravnati užiti ostanejo kakor v prvih letih nespremenjeni. Za časa provizornega službovanja v prvih dveh letih velja za obojestransko odpoved 14-dnevni rok. V smislu službenih določil za provizorne strežnike prosilci ne smejo biti stari manj kot 25 in ne več kot 35 let. Prošnje, katerim je priložiti dokazilo telesne sposobnosti, rojstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo ter spričevalo o navedenosti kakor tudi izkaz o dosedanjem službovanju, je vlagati osebno pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do 10. oktobra 1918. — Tam se dobivajo tudi podrobnejša pojasnila. — 4970

NE ZAMETUJTE DENARJA!

Ne kvarite oblek z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zjamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo barvo za obleke „Internacional“ iz najstarejše in največje tovarne za barve.

Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temnozelenka, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva, rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev K 50.—
500 zavojev po K 45.— za 100 zav.
1000 zavojev po K 40.— za 100 zav.

Poštnine prosto pošilja

3957

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Za vsakega trgovca velik zaslužek!

Mlado dekle

želi priti k boljši družini za brezplačno kuhinjsko pomoč. — Naslov pove uprav. »Sloven. Naroda«. 4951

PIANINO

se išče takoj v našem — Naslov v upravništvu »Sloven. Naroda«. 4977

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbjeno) sprejme ANTON STERNER, Ljubljana, Jeramova ulica št. 11. 175

Sprejemem spretnega lovca

za revir divjih koz in srn v Koroškem hribovju. — Službo je nastopiti takoj, plačilo po dogovoru. — Naslov pove upravništvo »Sloven. Naroda«. 4945

KONTORISTINJA

z 2 1/2 letno prakso, veča slov., hrv. in nemškega jezika ter vseh pisarniških del, išče službo. — Naslov v upravništvu »Sloven. Naroda«. 4946

Proda se popolnoma novo

POHIŠTVO

za meblirano sobo z dvema posteljami ter vsemi drugimi pritiklinami. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 4852

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Postranski zaslužek

se nudi osebi, ki bi prevzela pri nekem društvu pobiranje članarine in raznašanje društvenih razglasov. Pogoj je vestnost in poštenost. Pismene ponudbe naj se pošljejo na upravništvu »Slov. Nar.« pod: »Vestnost 4934«.

Nada in Miluša Trstenjak naznanjata v svojem ter v imenu vseh ostalih sorodnikov, da je njih edina nad vse ljubljena mamuška, gospa

Luiza Trstenjak

vдова kontrolorja Mestne hranilnice

v torek, dne 17. t. m. ob polnoči, po kratki mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

4990

V Ljubljani, dne 19. septembra 1918.

Brez posebnega naznanila.

ZAHVALA.

Za vse obilne tolažilne dokaze iskrenega sočutja ob smrti naše nad vse ljubljene mame, gospe

MARIJE BEDINA

ter za mnogoštevilno častno spremstvo na zadnji poti nepozabne rajnice k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo.

4965

Spodnja Šiška, 17. septembra 1918.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za preobile dokaze iskrenega sočutja in dobrosrčnosti o bolezni in smrti naše preblage matere

EME ŠUFLAJ

ter za mnogoštevilno častno spremstvo na njeni zadnji poti k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem najprisrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo.

4986

Vel. Laško, dne 17. septembra 1918.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube moje srčno ljubljenega soproga oziroma skrbne mamice, gospe

Rezke Verovšek

mi je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da mi ni mogoče se zahvaliti vsakemu posebej.

Naj tedaj tem potom izrečem svojo globokočutečo srčno zahvalo vsem, ki so mi na ta ali oni način tešili neizmerno mojo bol. Osobito pa se zahvaljujem gg. pevcem za v srce segajoči žalostinki, darovalcem prekrasnega cvetja ter vsem, ki so v tako nepričakovano obilem številu spremili moje najdražje k prezgodnjemu grobu.

4976

V Ljubljani, 18. septembra 1918.

Miha Verovšek,
magistratni računski revident.

KNJIGE

za vse ljudske in srednje šole, ter šolske potrebščine priporoča

Narodna knjigarna, Ljubljana,

Prešernova ulica 7.

KNJIGOVODJA in KORESPONDENT

starejša samostojna moč, zmožen obih deželni jezikov in italijanske, tude primežnega mesta. — Ponudbe pod: samostojna moč 4914 na upr. Sl. N.

Kupi se takoj

hiša z gostilno

ali kavarno oziroma se vzame le obrt v najem, najraje v Ljubljani. Naslov se izve v uprav. „Slov. Nar.“ — 4978

Išče se uradnica

za velebanko v Pragi. — Pogoji: znanje slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika. — Plača po dogovoru. Ponudbe sprejema tvrdka Valentin Urbančič, Ljubljana, Francovo nabrežje št. 1. — 4908

Prodajam stoječ**PARNI KOTEL**

15 m² kurilnega prostora, 8 atmosfer, z vso armaturo in ležaji Laugen & Wolf benzinski motor 6-8 HP vse v popolno dobrem stanju. Anton Beršnjak, Zatičina. — 4981

Brinje

kupujem v vsaki množini. — Ponudbe z vzorci na: Jakob Fischer, Trst, Via Gepa 12.

SUHE GOBE

nemešane, jedilne, same jurčke, istočen med, vosek, brinjevo olje, rana domača žganja, kumino itd. kupi vsako množino po najvišjih cenah

M. Rant, Kranj. Prodaja: vino, žganje 1. t. d.

prejme se takoj**Sluga**

v Kino Ideal.

Kupi se dobro ohranjen**motor na bencin**

3-5 HP in žensko kolo za dvanajstletno deklico. Istotam se zaradi družinskih razmer prodaja ali zamenja za živila nekaj perila. Cenjene ponudbe in vprašanja na naslov F. FAJEN, Knafeljeva ulica 5 od 9-10. dopoldne in od 3-4. popoldne. — 4969

Prodajam Portland ::

CEMENT

(nemški) ako vpošljete vreče. Nadalje tračnice za uporabo kot 4749

TRAVERZE

Zahtevajte ponudbe! Vinko Vabič, Zalec.

DAMSKA**MESEČNA PREVEZA**

zdravniško priporočena Varuje pred otiščanjem, dobro vsesava, piše, komodna in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura K 8-12, 20- na leta trpežna K 28-36, najfinjša pa K 44- in K 50- Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izmivalni aparat 40-45- K. Pošiljatev diskretna. — Higijena, blaga trgovina Sl. Potoky Dunaj, VI. Stieggasse 15. — 1199

Srbečilo, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SKARAFORM“-mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3-., veliki K 5-., porcija za rodbino K 12-.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apothek (Győr), Raab Ogrsko. Zaloge za Ljubljano in okolico: Lekarstva „pri sietem jolemu“, Ljubljana, Marija trg. 880

Pozor na varstveno znamko „SKARAFORM“

Licitacija žrebet.

Pri razpečevalnicah konj na Kranjskem se vrše licitacije žrebet sledeče: dne 23. septembra ob 9. uri dopoldne v Novem mestu (živinski trg) 14 žrebet, na Jesenicah dne 23. septembra ob 10. uri dopoldne (na trgu pred kolodvorom) 29 žrebet, v Krškem dne 24. septembra ob 10. uri dopoldne 16 žrebet, v Ljubljani dne 25. septembra ob 9. uri dopoldne (v Nušakovi vojašnici) 14 žrebet, na Rakeku dne 26. septembra ob 3. uri popoldne 10 žrebet različnih kategorij. — K licitaciji se pripuste le taki kupci, ki se izkažejo z legitimacijo, potrjeno od politične oblasti. — Oddajala se bodo žrebeta le na poljedelce in na živinorejce. — 4968

100.000 i

hvaležnih odjemalcev potrjujejo, da uničevalos korenin RIA-BALKAN v 3 dnevih brez bolečin odstrani karja očesa, bradavice, roženo kožo. Uspeh jamčen. Cena 3 K 3 lonček 7 K 6 lončkov 11 K. KOBOL odstrani vsa sredstva in pri otihih z neuspehu denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice K, 6 pušic 11 K. Nič več zobnega kamena ali slabega duha iz ust. Snežobebe zobe Vam napravi zobni fluid „KINER“. Takojšen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.

Podgane, miši se popolnoma iztrebijo s podganjo smrtjo. Če ni uspeha, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism. Cena 4 K, 3 škatlice 9 K. — Stenice, uši, bolhe, ščurke uniči radikalno z zalogo vred „THERIA“. — prašek proti mrčesu zraven 2 K. — 3069

KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12/C/31 (Ogrsko).

Kolesarji, pozor!!

Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi prve avstr. patentirane obroče za kolesa. Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na Marijo Terezijo cesti št. 6. — Kolesa se imajo pripeljati seboj. — Generalno zastopstvo za Kranjsko: Ernest Aljančič, Ljubljana. — 4534

Ernest Aljančič, Ljubljana.

Priporočila se tvrdka

JOS. PETELINC

LJUBLJANA

tovar. zaloga živinskih strojev za obrt in domoto rabo, ter njih delov, igel in olin.

Istotam prodaja galanterijskega blaga, ter potrebnih za šivilje, krojače in čevljarje.

Postrežba točna in solidna — cene zmerno.

Blizu frančiškanskega mostu levo, ob vodi sv. Petra nasip 7.

Po Najvišj. pooblaščenju Nj. ces. in kralj. Apost. Velik.

45. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima 22.747 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 700.000 kron.

Glavni dobitek znaša 250.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 3. oktobra 1918. Srečka stane 5 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, II., Vordere Zollamtstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. Srečka se pošilja pošt. pristo.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva državnih loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

Oddaja javne lekarne v zakup.

Javna lekarna v Podčetrtnu oddati je v zakup. Ponudniki, ki ostanejo na svojo ponudbo v obljudi do konca oktobra tega leta, naj vpošljejo svoje zakupne pogoje do konca septembra tega leta notarski pisarni v Kozjem. — 4901

Elektrarne, instalaterji, odjemalci na debelo

že sedaj pokrivajo svojo potreščino vsega instalacijskega in napeljalnega blaga ter razsvetljevalnih predmetov. Ponudbe pošilja brezplačno 4828

Bruno Smutny, Gradec, Wietlandgasse št. 56.

Umetno gnojenje največji dobiček!

Nujno je, da naročite takoj 14% kajnit za jesensko gnojenje. Dobava umetnih gnojil je zelo težavna. Jamstvo za kvaliteto! Kulantna postrežba!

Zahtevajte takoj ponudbo! 4518

Vinko Vabič, veletržec, Zalec, Južnoštajersko.

Živo apno in apno za gnojenje, zidno in strešno opeko bukovo oglje ima naprodaj tvrdka

Valentin Urbančič, trgovina z industrijskimi potrebščinami in proizvodi na debelo. Oddajajo se samo celi vagoni. Ljubljana, Francovo nabrežje št. 1. — 6414

BARVE ZA BLAGO

„Čebelni panj“. — Preizkušeno edina najboljša znamka. Dobivajo se po vseh finjših prodajalnicah v vseh barvah. — Svarim pred nakupom popolnoma ničvrednih znamk. — Ker je „Čebelni panj“ sprito nedosežne dobrote ter pozne sezone vselej hitro razprodan, priporočam, da že danes križete pri meni svojo potreščino, ko sem še v stanu, da točno izvršim tudi največja naročila. — Pri večjih naročilih precejšen popust. — 4980

Is modrolo za perilo „Čebelni panj“ bolše nego vsako tekoče ali v kroglicah. — V kartonih po 100 zavitkov. — Naročila na debelo na tvorniško zastopstvo K. Wüst, Gradec, Postfach 46. — (Zamislite tudi s drugih predmetih).

Gonilni jermeni

brez dopustilnega lista. Takoj dobavni. 100 mm širok jermen prenese 12 PS. Za vlažne in suhe prostore. — Pasovi (Bechergurten). — Transportni trakovi. Kattner & Co, Gradec 14. — 4005

Važno za trgovce urade, šole itd.

Pomanjkanje črnila (tinte) v steklenicah bo vedno občutnejše radi pomanjkanja steklenic. — Nudim Vam zato črnilni ekstrakt

„EFESIN“

v vseh barvah, za navadno in kopirno črnilo. — Razpošiljam najmanj 1 karton 100 zav. „Efesina“, ki stane za navadno črnilo K 24.— franko. — Za cene barvanega in kopirnega črnila, kakor tudi drugih predmetov zahtevajte brezplačno cenik. Zajemljeno, nikak vojni nadomestek prihranka 50%. Se priporoča

Rudolf Cotič, Vrhnika

2 meblirani sobi

se oddata takoj. — Naslov pove upravnistvo „Sloven. Narod.“ — 4940

KUHARICO,

veščo tudi samostojnega gospodinjstva, išče za čas od 15. oktobra dalje mlad samec, uradnik na Dolenjskem. Kje, pove uprav. „Slov. Nar.“ — 4979

200.- K NAGRADE

dobi, kdor preskrbi stanovanje z dvema sobama in kuhinjo ali eno veliko sobo, kuhinjo in drugimi pritliklinami za takoj ali 1. oktobra. — Pismene ponudbe na uprav. „Sloven. Naroda“ pod: „stanovanje 4912“

Vreče na debelo

avilo v štrnrah kupi v vsaki množini Weingarten, Danaj, VII., Kaiserstr. 90. — 4474

Stenotipistinja ::

za veliko mlinsko podjetje na Hrvatskem, popolnoma vešč hrvatskemu ali slovenskemu ter nemškemu jeziku, perfektna stenografistinja, se išče za takoj. — Ponudbe se pošilja na upravo „Slovenskega Naroda“ pod šifro „mlin 4908“.

POZOR!

Tvrdka G. Darbo, Ljubljana, Mestni trg št. 13, naznanja svojim cenjenim odjemalcem od tukaj in drugod, da bo trgovina zopet odprta od 15. septembra naprej.

Meblirano stanovanje

2 sobi, kabinet, kuhinja, kos vrta, v Sp. Šiški, Celovška cesta 77/1, se odda s 1. oktobrom. Pismene ponudbe na upravnistvo „Sloven. Nar.“ pod „Vojna pošta 4937“.

Krema za britje

najboljše kakovosti, porabna brez vode, porcelanski lonček K 7-50.

MILO za BRITJE

pristno, najboljše vrste, komad K 3.— 1 kg K 34.—. Proti vpošiljati zneska naprej dobavlja M. Jankar, eksportno podjetje v Zagrebu št. 13, Petrijaka 3/III. Hrvatska. — 4798

„ADRIJA“

Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potreščin.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slavnike „STRO-BIN“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROŽNI PRAŠEK“ najboljšo sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobra sredstva proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesijonirana zaloga štrupov.

Priskrbite si že sedaj svojo potreščino

žveplenega prahu

ker bo zaradi neprestanih transportnih težkoč nemogoče pravočasno dobaviti žvepleni prah.

Nudimo: 90% čist rume- ni prah in 65/70% siv žvepleni prah od 100 kg naprej vsako množino 4900

Vaterländische Handels-u. Verkehrs-Akt. Ges. Suda- pošta V., Akademika utca 20. — Naslov za brzojavke: Grossist.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dejniška glavica 10.000.000.- kron.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond nad 2.000.000.- kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finan- cira erarične dobave in dovoljuje

APROVIZACIJSKE KREDITE.